

и о о о о о о
НЕБА

половину
отримує
вуличний розповсюдвач

5 грн

18

ЛІНЬ

ТА

МОТИВАЦІЯ

**Його Святість Далай Лама XIV:
«У певному розумінні
я також бездомний»**

**ЕКСКЛЮЗИВНЕ
ІНТЕРВ'Ю
ДЛЯ
ВУЛИЧНИХ
ВИДАНЬ**

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схиляємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ

Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Осе́ля»
м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Центр обліку та нічного перебування
бездомних громадян
Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Осе́ля».

З М І С Т

Григорій Семенчук. Країна демотиваторів	3
Олеся Саноцька. «Осе́ля» у Карпатах	4
Прогноз погоди від Максима Ольги	5
Ексклюзивне інтерв'ю з Його святістю Далай Ламою XIV	6
Кодова назва – «лінь»	10
Мар'яна Соха. Чому ми хочемо працювати?	12
Олеся Саноцька. Праця в «Емаусі»	13
Ягода Пайда. Те, що живить мене – нищить мене	14
Василина Думан. Лінь – не матінка, а мачуха	16
Юліана Паранько. Homo procrastinatus	17
Максим Ольга. Моя улюблена забавка	18
Іздрик. Доступний Девід Лінч	19
Ростислав Шпук. Парфьон на ліцо	20
Володимир Мулик. Like a rolling stone	22
Галя Шиян. Плато найповніших відчуттів	24
Володимир Беглов. Шукель, Джобс, Скворода	25
Марина Єщенко. Моя Алла	26
Анастасія Ліберчук. Натхнення або п'ять порад як його не втратити	28
Оксана Васьків. Про Ігорка	29
Літературні рецензії	32
Кінорецензії	33
Огляд блогосфери	34
Микола Шпаковський. Помолись за батька Сталіна	36
Як Ви можете допомогти бездомній людині?	37

Проект реалізується за фінансової підтримки
Міжнародного фонду "Відродження"

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Осе́ля»
79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org
E-mail: prostto_neba@yahoo.com
Тел./факс 032 296 33 03

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюджувач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюджувачів.
2. Розповсюджувач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюджувач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюджувач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюджувача.

Увага: Якщо розповсюджувач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

Головний редактор

Мар'яна Соха

Випусковий редактор

Григорій Семенчук

Дизайн і верстка

Юрій Іздрик

Логотип

Оксана Васьків – Кукул

Над номером працювали

Максим «Ольга» Ліщенко, Василина Думан
Фото Ростислава Шпука, Саймона Мерфі

КРАЇНА ДЕМОТИВАТОРІВ

Кілька тижнів тому у мене з'явилося відчуття, що у повітрі висить якась напруга. Вона огортає усе, куди б ти не поїхав – від Львова до Харкова, у поїзді чи вдома, у місті чи у селі. Я говорив з друзями, знайомими, співробітниками: усі відчували одне ж і те саме. І коли я запитував, що ж треба зробити, щоб зняти цю напругу, мені відповідали: «Не знаємо, просто чекаємо і спостерігаємо».

Насправді, мені здається що всіх охопила якась апатія. Апатія від відчаю, від того, що коїться навколо і того, що відбувається всередині. І насправді цей градус збільшується не тільки тут, у віднедавна горезвісній, безправній Україні, а й у всьому білому світі: лихоманило арабів, тепер трусить Європу, а Росія прагне відхаркнути усе, що осіло за довгі роки мовчання. Я не кажу про суто політичні проблеми. Навпаки, політика тут ні до чого, просто ми стали заручниками тупості і пропаганди. Люди це відчують і їх це непокоїть.

Але я не буду судити когось. Поговоримо про нас з вами. А саме, до прикладу таке: чому ми – геніальні, розумні істоти, нащадки козаків, сидимо у лайні і не намагаємось змінити хоч щось довкола себе. Перш за все, звичайно треба розібратись з цими мудаками, які сидять біля грудей моєї неньки, і не просто ссуть молоко, а ще й порядно зливають у свої бездонні кишені усе, що потрапляє під їхні руки. Про це багато кажуть, уже давно, але систематичних змін на моїй пам'яті не було. По ящику вже 5-10 років показують одні й ті самі обличчя, які відрізняються від твого сусіда Толі чи сусідки Тані лише костюмом «Бріоні» чи кількістю косметики на обличчі. Коли до цієї «еліти» потрапляє бодай якийсь здоровий глузд чи нова фігура, вона одразу ж зникає і розчиняється на фоні їхніх пісних фейсів і тоді залишається два шляхи: або мовчки піти, або продатися і почати торгівлю обличчям. От вона – нова еліта нації. От він культурний діалог і прекрасна вишукана інтелектуальність. Де ви її тут бачили? Наша еліта уособлює нас з усіма недоліками і програшами. Дивно, чому це ми, нащадки козаків, не дістаємо шаблю і не відсікаємо голову чинушам, які вже рік обіцяють нам певний папірець чи чистий під'їзд. Мені здається, це саме тому, що ми насправді козаки із комплексом «кріпака». Адже більшість з нас пробує облаштувати своє життя за принципом: «куплю машину-квартири-моя хата скраю». Ми сидимо у цьому лайні, знаходимось у цій сірій «обломовщині», і від цього кожен стає крадієм, хабарником, бандитом. Нас навчили шукати легких шляхів. І коли вся країна фактично перетворилась на якусь ментальну «зону» зі своїми довбаними зеківськими розкладами, відсутністю мислення і бачення у нас спровокували найголовніше – знищення смаку.

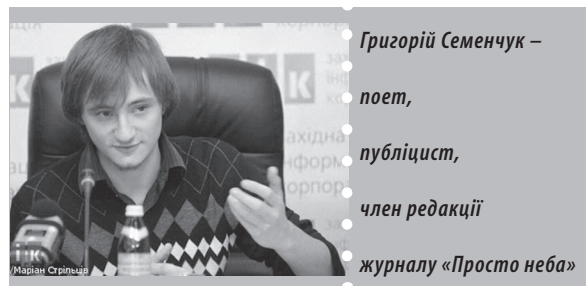
Від цього часу, коли винищили смак, українці почали виправдовуватися і затискатися у рамки. Наша мова, наше

мистецтво, наша музика була частиною світової культури. А що ж тепер? Коли пересічний українець не може сказати нічого, крім того, що почув у зомбоящику. А там йому впарили вже стандартний звичний код: «будь крутим, як я, патаму што у мене Бентлі», і, на жаль, мільйони моїх співвітчизників спостерігають за брудом і деградацією просто у себе вдома, сприймаючи все надто серйозно, а найгірше – беручи з цього приклад. Проте, коли їх запитують хто вони за національність, вони відповідають: «Я - українець». Так і хочеться плюнути їм у відповідь.

Тих, хто у силі, проте можливо не завжди у стані щось зробити, у нас, на жаль, завжди маргіналізують. Люди здатні на вчинки, губляться у світовій культурі лише через бикоту і кріпаків. У нас немає своєї Джоан Роулінг, бо у нас не продаються книжки такими тиражами. Бо у нас ніхто не зацікавлений у тому, щоб вони продавались. У нас є одне зацікавлення – облаштування власної хати, яка як завжди скраю. А в хаті мусить бути леопардовий коридор, картини (які викликають хіба що інтерес у деревообробній промисловості) і звичайно у кожного мусить жартувати Максим Галкін чи Міша Задорнов. У нас навіть клоунів своїх немає.

І коли на цей бекграунд виливають фарби «заборони куріння», «гей-параду» чи мовного питання, утворюється жахливе, химерне місиво, яке не можна вмістити у рамки пристойності чи моральності. На жаль, у цій країні будь-який військовий парад нічим не відрізняється від маршу гомосексуалістів. Бо немає смаку. Бо хочеться бачити тих, у кого є справи за плечима і вогонь у очах. Хто не закінчується лише словом «гей», «марксист», «фашист» чи «ліберал».

Саме тому ми спробуємо пояснити тим, хто лінується змінювати світ навколо, механізм апатії і мотивації. Цей номер для всіх: тих, хто стримується і тих, хто себе відпускає. Він тут, у ваших руках лише з однієї причини: тому що Вам наразі лиш робити щось корисніше. А мені лиш розповідати усім давно відомі речі. Бо насправді всі прагнуть лише одного – не робити нічого. Просто у когось виходить красивіше і зі смаком, а у нас як каже прислів'я: «В ліжку виспався, в ліжку напився, в ліжку висрався». Зате ногам тепло і сон міцний-міцний.

«ОСЕЛЯ» В КАРПАТАХ

Спільнота «Оселя» вміє не тільки наполегливо працювати, але також весело відпочивати для того, щоб розслабитися, побути разом, набратися сили та, щоб було що згадати в майбутньому. Охочих активно відпочити з «Оселею» багато. Це волонтери, друзі організації. Кожного року організуються виїзди на святкування свята Івана Купала. Також щоліта їздимо у високогір'я Карпат – селище Верховина. Разом з молоддю мешканці Спільноти, працівники та волонтери роблять сходження на Говерлу та Піп Іван, прибирають туристичні стежки, відвідують культурні пам'ятки Гуцульщини.

Цього року відпочинок був також дуже цікавим. Відгукнувшись на пропозицію директора Туристичного оператора «Відвідай», а також давнього знайомого Ігоря Губіліта, Спільнота поїхала в одноденну подорож «Перлина Карпат». Допомогла з автобусом Туристична фірма «Калина». Вирушили з Винник о 8 годині ранку. Разом нас було більше 40 осіб – це мешканці і працівники «Оселі», мешканці соціального гуртожитку, волонтери та друзі організації. Веселий екскурсовод Лесик розповідав цікаві історії сіл та містечок, через які прямував наш комфортабельний автобус. В перервах між розповідями звучала українська музика на всі смаки – від класичної «Червоної Руті» у виконанні ансамблю «Смерічка» і «Я піду в далекі гори», від Квітки Цісик до сучасного кумира підлітків Дзідзя. Усі підспівували, виконували танцювальні рухи, тішились особливо діти. Навіть найменша екскурсантка Катя, яка має 2,5 років вперше заплакала аж на під'їзді до Львова, а під час всієї поїздки веселилася, подорожувала горами на рівні з дорослими.

Коли під час першої планованої подорожі почав падати дощ, Лесик вирішив їхати далі. Подумали: якщо буде далі лити, то хоч прокатаємося таким суперовим бусом – і то добре. Але на диво, під'їжджаючи до водоспаду Кам'янка, ми

побачили перші ознаки покращення погоди. В Тустані своїм ентузіазмом ми розвіяли хмари вщент, а під час подорожі до наскельного монастиря в селі Розгірче, сонечко вже світило так яскраво, що усі встигли гарно обпалитися, скуштувати мінеральної водички з джерела, полазити по скелях.

Багато цікавої інформації, позитивних емоцій везли ми додому. Коли під'їжджали до Винник, я дивилася на задоволених дітей і дорослих і думала собі, що життя завжди повне несподіванок і люди не перестають дивувати. В час, коли все продається і купується хтось комуś вирішив зробити

приємний подарунок – відпочинок в Карпатах. Маленький обмін маленькими добрими справами, які роблять світ кращим і дякуючи, яким цей світ ще тримається.

Олеся Саноцька

33 ЛІНИВСТВА

Лінь починається зранку.

Прокидаючись о 8, 9, 10, 11 чи 12, ми не задумуємося над тим, що проспали половину життя. Єдине, на що здатен наш розум, це – «поспати ще трошки». Вимикаємо будильник, і спимо. Пірнаємо під подушку, і спимо. Лінь нам говорить, гей, чоловіче, скільки там того життя, одначе нічого не встигнеш, лягай поруч зі мною, відпочивай на здоров'я. І ми слухняно виконуємо усі побажання ліні.

У сучасному світі лінь стала невід'ємною супутницею ділової людини. Я мовчу про нероб і п'яниць. Лінь допомагає нічого не робити, коли треба. Лінь сприяє відпочинку та формує імідж людини. Лінь – такий собі іміджмейкер. Лінь зупиняє нас, коли ми невпевнені в собі. Лінь стримує від необдуманих вчинків. Лінь підтримує людину в негарздах і злому гуморі. Завдяки ліні ми відчуваємося щасливими та здоровими.

Звичайно, я мовчу про нероб і п'яниць. Лінь допомагає лише бізнесменам. У бізнесі від домогосподарки до клерка лінь регулює тонус. Лінь підказує нам, що можна зробити зараз, а що – відкласти на потім. Лінь, як дорадчий орган. Лінь, як навчальний посібник. Без ліні домогосподарка перетворилася б на овоч, а клерк покінчив би життя самогубством. Лінь – це своєрідна кімната дозвілля.

Навіть тоді, коли людина їсть, спить, слухає музику, дивиться кіно, читає книги, бавиться в комп'ютерні ігри чи розслабляється на фотелі, вона неодмінно крокує за лінню. Втім, ледащою таку людину назвати не можна. У цьому випадку лінь пропагує саморозвиток та різнобічне виховання. Лінь виступає проти одноманітності. Просто бити байдики можна також по-різному. Хтось вбачає в цьому байдикування, а хтось – самоосвіту.

Бути лінивим означає бути послідовним у прийнятті рішень. Коли людина неквапливо обдумує проблемне питання, коли вона ліниється перед тим, як щось сказати, тоді можна очікувати на якесь вирішення. Відсутність працівника на робочому місці не означає його непродуктивність: тут лінь оберігає його від гніву начальника. Лінь – це раціоналізатор виробництва. Плакаючи в собі лінь людина загартує дух. І щоб було не навпаки, варто хоч раз забути про вранішню гімнастику!

«У ПЕВНОМУ РОЗУМІННІ, Я ТЕЖ БЕЗДОМНИЙ»

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю З ЙОГО СВЯТІСТЮ ДАЛАЙ ЛАМОЮ XIV

Один з найважливіших духовних лідерів нашого часу, Його Святість Далай Лама XIV подорожує світом, щоб говорити про мир і примирення. Під час Його останнього візиту до Великобританії, Він дав ексклюзивне інтерв'ю Міжнародній мережі вуличних видань, членом якої є також журнал «Просто неба». Це інтерв'ю разом із фото одночасно були опубліковані у різних вуличних виданнях по всьому світу.

Багато з наших 12 000 розповсюджувачів вуличних видань у 40 країнах світу є чи були бездомними. Будда був бездомним більшу частину свого життя, і Ви, як і багато Ваших людей, прожили значну частину життя у вигнанні. Що для Вас означає бездомність?

Для людей без дому це означає, що вони не мають основи, щоб прожити своє життя, не мають якоря. І це дуже сумно. Але з іншого боку, ціла планета є нашим домом. Людина може бути у складній ситуації, але вона все-одно залишається частиною суспільства. Я думаю, що у людській природі закладене бажання та готовність допомогти тому, хто переживає скрутні часи. Тож з такої перспективи, бездомні люди не мають безпосереднього дому, але той більший дім завжди присутній. Тому безпритульним людям не варто впадати у розпач. У певному розумінні я теж бездомний. Бути бездомним інколи корисно, бо тоді розумієш, що у багатьох місцях можна знайти новий дім. Коли людина має лише один дім, то ризикує у ньому застрягнути.

В останні роки ми спостерігаємо, що щораз більше людей беруться за розповсюдження вуличних видань. Внаслідок світового економічного спаду людям не вистарчає грошей на життя або вони втрачають працю і потрапляють на вулицю. Що ви думаєте про заходи економії, запроваджені урядами?

Це дуже складна ситуація. Уряд несе відповідальність за державу в цілому, тому можливо інколи такі заходи необхідні. Але якщо розглядати ситуацію глибше, справжні причини теперішніх труднощів розпочалися ще за попередніх урядів і через діяльність великих компаній. Я думаю, що вони пере-

ймаються лише негайним прибутком і не думають про довготермінові наслідки. З такої точки зору, теперішня ситуація – це результат дії урядів та компаній. Лише тепер, коли настали труднощі, вони запроваджують певні обмеження. І це складно. Так чи інакше тисячі людей не мають засобів для існування, і це насправді дуже сумно. Але як вирішити цю ситуацію, я не знаю.

Коли я зустрічаю людей, що знаходяться у скрутній ситуації, я завжди кажу їм, що, не зважаючи на обставини, вони мусять не втрачати впевненості і продовжувати працювати. Якщо у труднощах втратити впевненість, віру і волю, то вони тільки посиляться і неминуче призведуть до справжньої катастрофи.

Ви часто говорили щодо Вашої власної ситуації, що важливо не втрачати надію. У Своїй автобіографії Ви пишете, що у 1953 році переконалися, що «неважливо як сильно погіршується ситуація, врешті вона колись почне покращуватися». Щодо теперішньої ситуації у Тибеті, як у Вас успіхи з цим?

У 16 років я втратив волю і розпочалися труднощі. У 24 я втратив свою країну. Останні 52 роки там було дуже багато проблем. Новини з моєї країни були і є дуже сумними. Зараз тибетці покладають на мене багато надій і вірять в мене. Я не можу зробити багато, тож часто відчуваю безнадію та розпач. Але тоді, як я говорив раніше, набагато краще зберігати ентузіазм та оптимізм, ніж дозволити собі повністю втратити надію.

Коли люди переживають такі складні часи, як у Вашій країні, як Вам вдається уникати фрустрації, озлобленості та ненависті?

Наші емоції є показником нашого інтелекту. На інтелектуальному рівні ми аналізуємо кожну ситуацію. Якщо її неможливо вирішити, то не варто хвилюватися, бо хвилювання веде до фрустрації, а фрустрація до озлобленості. Емоції, створені Богом чи природою, завжди приносять клопоти. Тому Бог чи природа дали нам на противагу людський розум. Коли тварина потрапляє в халепу, то це закінчується поразкою. А люди мають інтелект, щоб обдумати і оцінити свої дії. Так я думаю.

У своїй автобіографії «Свобода у вигнанні» Ви звинувачуєте державні медіа Китаю у тому, що вони маніпулювали людьми через неправильну репрезентацію ситуації в Тибеті, починаючи з 1950 року. Наскільки важливою є роль незалежних ЗМІ у сучасному суспільстві?

Незалежні ЗМІ надзвичайно важливі. Медіа, на мою думку, є третім оком. Зараз навіть третє око буває трохи упередженим (сміється). І це проблема. Якщо медіа спочатку аналізують ситуацію і доносять її до людей, то їхня праця надзвичайно важлива і ефективна. Коли я зустрічаю журналістів, то я кажу їм, що вони повинні мати довгого носа і досліджувати усі сторони, а не лише те, що видно ззовні. Вони повинні з'ясувати реальну ситуацію і презентувати її людям без упередження. Тоді їхня роль буде надзвичайно важливою. Люди мають право знати якою є реальність, особливо в демократичних країнах.

INSP (Міжнародна мережа вуличних видань) часто висвітлює теми, які нехтуються іншими медіа. Які теми, що стосуються Вашої країни, найбільше потребують висвітлення?

Щодо питання Тибету, то це те, що Тибетська боротьба за свою природу є ненасильницька і проходить у дусі примирення. Тому вона потребує світової підтримки. Вона мусить мати успіх, бо якщо ні, то це провокуватиме людей, які застосовують інші методи – силу та насильство.

Інша проблема Тибету – це збереження навколишнього середовища. Тибетське плато відіграє надзвичайно важливу роль у глобальному потеплінні. Майже усі основні річки у цій частині світу беруть свій початок з Тибетського плато, тому збереження Тибетської екології в інтересах не тільки тибетських людей. Більше, ніж мільярд людей залежить від них.

Іншим пріоритетом є збереження Тибетської культури, яка є культурою миру та співчуття. Це не тільки стародавня культура, вона дуже актуальна у сучасному світі. Ми живемо у матеріалістичному світі, що базується на споживацтві.

Існують проблеми, зіштовхуючись з якими люди стають ще жорстокішими, особливо молодь.

У Вас 4.5 мільйонів фоловерів у Twitter та 4 мільйони фанів у Facebook і багато людей обговорюють Ваші ідеї та онлайн навчання. Одне з Ваших нещодавніх повідомлень у Twitter таке: «Я щораз більше переконуюся, що настав час разом шукати спосіб думати про духовність та етику поза релігією». Чому Ви так вважаєте?

Очевидно, що серед семи мільярдів людей є досить велика частина людей, які не мають жодного відношення до релігії. А серед тих, що вірять, є знову ж таки велика частина людей, що несерйозно ставляться до неї. Для багатьох вона стала всього щоденним ритуалом. Те, що люди в неділю ходять до церкви чи до храму, не значить багато. Вони моляться Будді чи Богу, але у своєму реальному житті не задумуючись втягуються у помноження несправедливості, брехні, корупції, і залякування. Це суперечить будь-якій релігії та традиційним вченням і свідчить про те, що віруючим людям бракує переконань.

Традиційні духовні вчення і принципи є великим скарбом для кожної людини. Люди, які несерйозно ставляться до своєї

релігії, мають замало знань, і вона фактично не впливає на їхнє життя. Тому потрібно переконувати людей, що моральна етика є насправді основою щастя. Це щось спільне у всіх основних релігіях і традиціях, і однаково стосується невірючих. Кожен хоче бути щасливим і мати щасливу сім'ю.

Багато людей думають, що влада і гроші наповнять їхнє життя сенсом і щастям. В цьому їхня помилка. Щастя і горе – це ментальні речі. Навчитися зменшувати біль та відчувати щастя потрібно через розумову діяльність. Деякі мої друзі дуже багаті і через це впливові у суспільстві. Але вони дуже нещасні, я помітив це. Це свідчить про те, що гроші, слава і влада не є джерелом щастя.

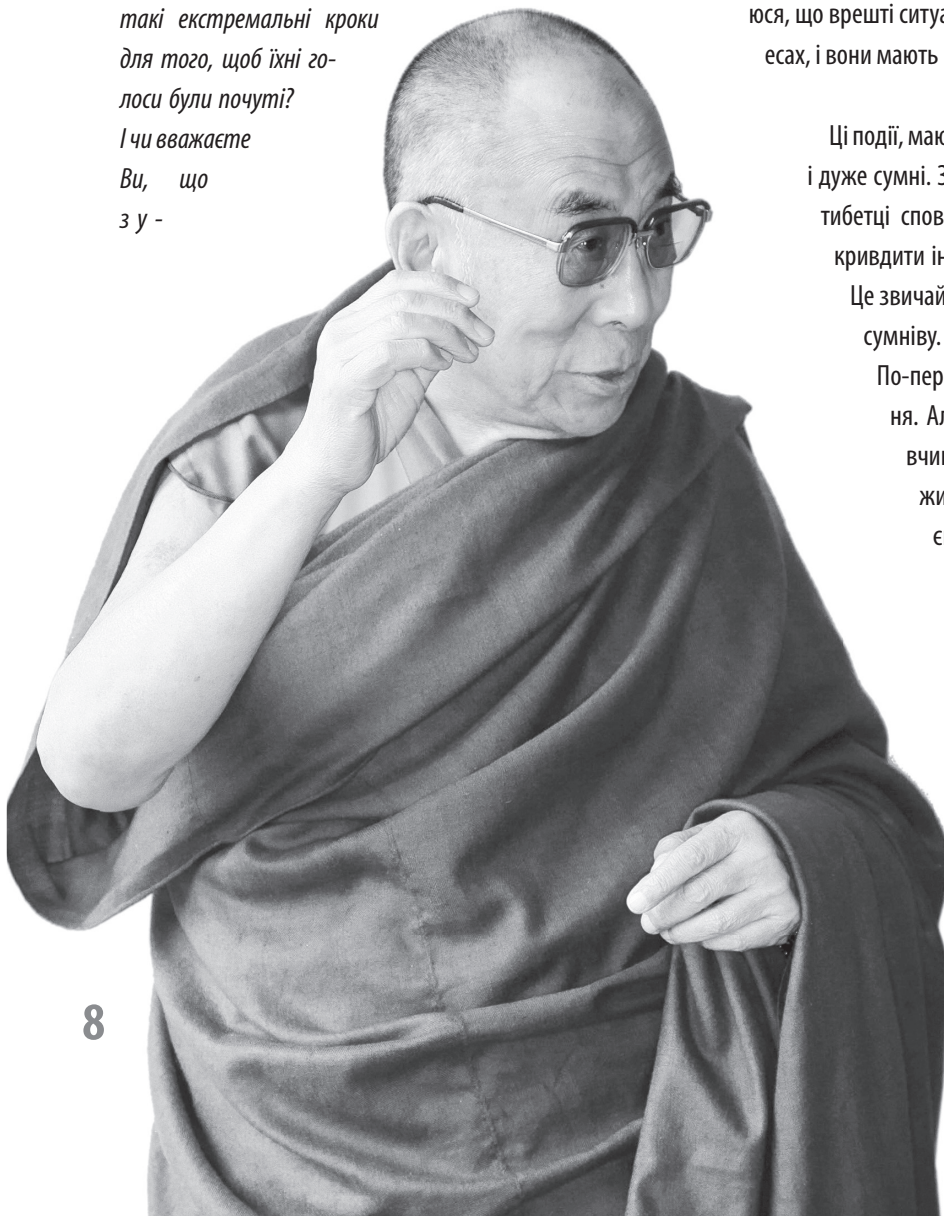
Із 2009 року, коли відбулося перше самоспалення у Тибеті, уже 37 людей підпаливали себе. Це за даними Тибетського центру з прав людини та демократії. Це стосується також останнього інциденту у Лгасі 27 травня, під час якого один молодий чоловік загинув, а інший був сильно травмований. Реакцією Китаю на ці інциденти була заборона в'їзду іноземців на територію Китаю. Як Ви почуваетесь при тому, коли Ваші співвітчизники йдуть на такі екстремальні кроки для того, щоб їхні голоси були почуті?

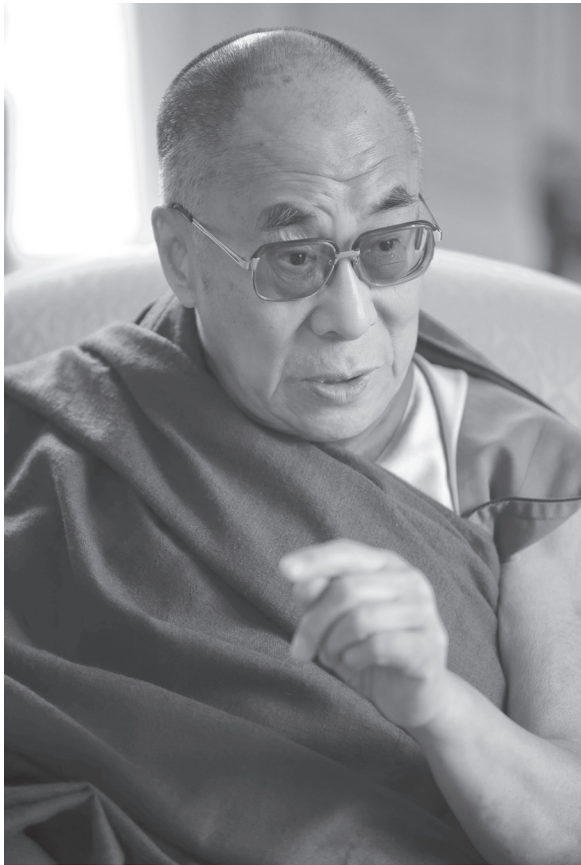
І чи вважаєте Ви, що з у -

силля Китаю відгородити ці протести від світу є ефективними?

Тоталітарні режими, включаючи китайський, принаймні за останні кілька декад, застосовують забагато жорстокості. Страх і недовіра стали частиною їхнього життя. Тому вони завжди намагаються приховати реальність. 1.3 мільярд китайських людей мають право знати якою є реальність. В той же час усі ці 1.3 мільярда китайців знають у якій ситуації вони живуть, вони вміють оцінювати що є добре, а що погано. Тому цензура – це аморально, але вона застосовується постійно. У довготерміновій перспективі, це дуже шкідливо для них. Якщо уряд Китаю хоче відіграти значиму роль на глобальному рівні, то він має заслужити довіру та повагу від всього світу. Цензура та обмеження в'їзду/виїзду перешкоджатимуть формуванню довіри і поваги. Тому я сподіваюся, що врешті китайські лідери усвідомлять, що такі методи дуже недалекоглядні і нерациональні, і змінять свій підхід. Китайський прем'єр-міністр Вень Цзябао багато разів висловлювався, що Китай потребує політичних реформ, і навіть якось сказав, що потрібна демократія Західного типу. Це включає свободу, доступ до інформації та прозорість. Тому я сподіваюся, що врешті ситуація зміниться. Це у їхніх власних інтересах, і вони мають це зрозуміти.

Ці події, маю на увазі самоспалення, звичайно дуже і дуже сумні. З одного боку, вони свідчать про те, що тибетці сповідують ненасильство. Вони не хочуть кривдити інших, тому завдають шкоди лише собі. Це звичайно свідчить про розпач, в цьому немає сумніву. Щодо того, що є правильним, а що ні... По-перше, це дуже делікатне політичне питання. Але з буддистської перспективи, кожен вчинок – позитивний чи негативний, залежить від мотивації. Для людей, мотивацією яких є щира віра у Будду Дхарму, це по-іншому. Але на даний момент, вони керуються злістю та ненавистю. Тут не можна узагальнювати, потрібно розглядати кожен окремий випадок з буддистської точки зору. На політичному рівні, я завжди сприймаю тибетських людей як своїх керівників. Останні 52 роки я вважаю себе вільним голосом тибетських людей. Тому я не маю права судити їхні вчинки.

У своїй автобіографії Ви пишете про безцінний досвід Ваших мандрівок інкогніто. Ви кажете, що це була можливість дізнатися яким є справжнє життя для Ваших співвітчизників. Зараз Ви живете у вигнанні більше 50-ти років і стали однією з найвизначніших світових постатей. Як Вам вдається підтримувати зв'язок з простими людьми у Тибеті і поза ним?

У Тибеті було кілька випадків під час моїх подорожей, коли я збивав з пантелику простих людей. Дехто з них запитував мене: «Де Далай Лама?», і я відповідав, що він десь там далі. А після того я мав публічний виступ і впізнав одну леді, з якою я спілкувався інкогніто. Коли вона мене побачила і зрозуміла, що це я, то не могла повірити (сміється). Це завжди дуже весело. Я роблю це для того, щоб дізнатися від них правдиву інформацію про те, що відбувається. Коли люди знають, що ти – Далай Лама, вони не говорять так відкрито і щиро як з простим монахом.

Живучи у вільній країні я відкрито контактую з людьми. Я намагаюся їх сприймати просто як людських істот. І за їхніми відгуками так виглядає, що вони мене сприймають так само. Для мене це означає, що я отримую достовірну інформацію та об'єктивну картину реальності. У минулому, навіть мої працівники, не відповідали мені чітко, коли я про щось їх запитував. Тоді я завжди запитував прибиральників – нео-

свічених, невинних людей. І вони завжди відповідали прямо, і критикували, наприклад, Регента, якихось високих посадовців та Лам. Вони не мали проблем з тим, щоб говорити такі негативні речі, обов'язково перед тим висловивши шану цим людям (сміється).

Розповсюджувачі вуличних видань в цілому світі мають різні соціальні та економічні труднощі, але якщо їх запитати що найважче у їхній ситуації, то відповідь найчастіше однакова: самотність. Вас визнали Далай Ламою XIV –им, коли Вам було 2 роки, Ви провели своє дитинство у монастирі серед дорослих і на Вас випала величезна відповідальність захищати свій народ від іноземних вторгнень і стати духовним лідером у п'ятнадцятирічному віці. З Вашого досвіду життя у самотності, що би Ви порадили нашим розповсюджувачам?

У моєму випадку, якщо я думаю про себе як про тибетця, чи буддиста, то це вже створює певну дистанцію. І я кажу собі: «Забудь про це, ти просто людська істота, одна із семи мільярдів людських істот». І так я відчуваю себе ближчим до людей. Говорячи самим собі «Я – бідний», чи «Я – бездомний», ми занадто акцентуємо на другорядних речах. Це теж об'єктивна реальність, але іншою об'єктивною дійсністю є також те, що ми усі – людські істоти, одні з 7 мільярдів на цій планеті. Я знаю, що таке переконання не може мати практичного сенсу, але емоційно воно може дуже допомогти.

*Розмовляла Даніель Батіст, редактор служби новин INSP
З англійської переклала Мар'яна Соха
Фото Саймона Мерфі*

© International Network of Street Papers
www.street-papers.org

КОДОВА НАЗВА – «ЛІНЬ»

Є у нашій лексиці дивне слово «лінь». Усі ми інтуїтивно знаємо, у яких випадках його вживати, але сенс розуміємо кожен по-своєму. Не вірите? Запитайте у психологів! Бо «Просто неба» запитав. І виявилось, що слово «лінь» – кодова назва цілого спектру емоцій. Це «скринька Пандори» або «ріг достатку» – залежить від того, як цим гаджетом кожен з нас користується.

Розповісти нам про лінь як «суперопцію» людської психіки погодилися львівські практикуючі психологи – Олександр Білий (далі – О.Б.) та Зірка Борисовська (далі – З.Б.). Оскільки не один потенційний воїн світла поліг на полі бою з лінню, подумалося – а раптом є люди, яким ця риса просто притаманна? Як темперамент, наприклад? Таке собі прокляття, з яким годі щось зробити. Тож почали розмову з того, з чим варто боротися, а з чим краще змиритися.

НЕ ТАКА ЛІНЬ СТРАШНА, ЯК «ХИТРОВИМАХАНА»

– Зі школи нам в голому вбвали, що характер людини визначений раз і назавжди, наприклад щодо темпераментів: холерик ти чи сангвінік, меланхолік чи флегматик. Натомість сучасні психологічні вчення обнадіюють. Мовляв, людина – колосальне джерело потенціалу і багато з того, на що ми здатні, просто спить десь глибоко у нетрях наших душ. Наскільки людина може змінитись, працюючи над собою?

О.Б.: Я думаю, що однозначно існує генетична predisпозиція (схильності людини до певної реакції на зовнішнє середовище – ред.), з якою важко щось зробити. Навряд чи я зможу змінити свій код ДНК чи щось такого роду. Але є також речі, на які я можу впливати. Якщо вони стосуються досягнень, кар'єри, психологічної зміни своєї особистості – насправді можливо досить багато.

– У роботі над собою лінь може завадити?

О.Б.: Лінь у випадку саморозвитку чи чогось такого типу може бути захистом. За цим словом може ховатися багато іншого. Наприклад, страх визнати свою обмеженість. Люди вкрай рідко усвідомлюють свої можливості. Часто ми буваємо дуже ригідними (коли є складність або нездатність перебудуватися – ред.), є якісь стереотипи і звички, є щось, що не дає рухатися далі. І лінь швидше відіграє таку роль... Але це ну дуже поверхневий захист. Я думаю, за цим всім завжди може бути багато страху, сорому, розчарування, якихось речей, що провокують небажання зустрічатися зі справжнім собою, визнавати свої можливості, щось змінювати в житті. Тобто лінь – це така річ, яка дозволяє мені легально залишатися на місці і нічого нічого не робити. Ну і тому її дуже часто використовують – це правда.

Олександр Білий

Хоча насправді мушу сказати, що у моїй особистій практиці люди дуже рідко мотивують якісь свої труднощі лінню. Вони практично ніколи не кажуть: «у моєму житті все так складається, тому що я лінєвий». Завжди для цього знаходяться якісь зовнішні чинники. А лінь покликана виконувати ряд більш поверхневих функцій. Якщо розглядати крайню форму ліні, то вона може заважати людині реалізувати себе, розвиватися і може, в принципі, применшувати те, що вже досягнуто. Адже тоді можлива руйнація соціальних зв'язків, особистих стосунків. Ну і завжди це найвірніший шлях до співзалежної поведінки. А це означає, що я трохи перестаю існувати, як окремий організм, але починаю існувати як «ми». Наприклад, мені якось так не зовсім хочеться кудись іти, щось вирішувати, бо я знаю, що хтось мені допоможе. Частину своїх потреб я перекладаю на когось і стаю від цієї людини залежним. А як самостійна одиниця вже якось так... розвалююся.

– Окрім страхів і комплексів, лінь часом використовується як засіб для бунту. От у школі каже вчитель учню: пиши контрольну! А він у відповідь: мені лінь! І це важко назвати страхом чи соромом, швидше навпаки.

О.Б.: Так, це може бути і форма бунту. Якщо, наприклад, батьки все життя дитину гнали до високих результатів, на високі кар'єрні пости та у хороші виші, а вона собі думає щось на кшталт: «Знаєте що, татусю і мамцю? Ви такі дбайливі і мудрі? Не хочу я бути таким як ви, і жити так як ви, не хочу». Але всім навколо каже – мені лінь. І з нього нічого не спитаєш. Дуже такий хитрий спосіб – легальна відмова від дієвості. Ну бо скажеш правду – буде конфлікт або почнуть доколупувати. А лінь – це більше безвіаріантно. Менше запитань буде. Ну скажуть, що ти лінєва свиня та й усе.

– Чому у ліні легше зізнатися, ніж у правдивих причинах, які ховаються за цим словом? Бо є шанс, що на тебе махнуть рукою і позбавлять необхідності виправдовувати очікування?

О.Б.: Так. Коли кажуть: вставай на роботу о сьомій ранку, а я маю причину не вставати, бо я – лінєтай, народився таким. Хоча це інфантильний захист і звучить він досить по-дитячому. Тут насправді мало якоїсь зрілості.

УРРРРААА!!! ВІЙНААА!!!! (З ВІТРЯКАМИ)

– А перемогти лінь можливо?

О.Б.: Для чого «перемагати» лінь, якщо з нею можна подржитися і зрозуміти, що вона означає? Можливо це моя специфічна форма протесту і водночас турбота про себе? Або таким чином

людина висловлює своє бажання бути незалежною особистістю, не повторювати нав'язаний їй сценарій: на роботу о 7 ранку 5 днів на тиждень, субота-неділя – вихідні? Може вона хоче жити якось по-іншому? Якщо зрозуміти свою лінь, то з нею можна товаришувати. А якщо її перемагати, то це буде штучна перемога. Це буде хутчіш спроба перемогти себе – коли права рука перемагає ліву. Звісно, на якийсь час можливо вдасться вийти на таку маніакальну стадію – не помічати страхів, бажань, тривоги і захисту. І чогось багато робити. Але потім це минає і починається депресивна фаза. Лінь повертається, усі ці речі приходять знову і кажуть: приві-іт! Від них нікуди не дінешся, бо за цей час вони стали сильнішими і підросли. Тепер з усім цим буде складніше працювати.

– Але часом ти, можливо, і не змушуєш себе, робиш те, що хочеться. Але потім ентузіазм минає і приходять ця сама лінь. Хоча ти ніби і вмотивований, і розумієш усе.

О.Б.: Може бути й інша історія. Є така штука, яку ми називаємо інтроєктами (*неавтентичне бажання, поставлене людині кимось стороннім – ред.*). Це те, що нам говорили різні люди, особливо у ранньому віці. Потім ми у це свято віримо і не піддаємо сумнівам. Це «щось» було не твоїм, але стало частиною тебе. Тоді питання у тому, як тобі з цим живеться. Якщо комфортно, тоді можна нічого не змінювати. Але якщо ти вкотре стикаєшся із якимось труднощам, тоді варто задуматися і щось змінити. Ну, хоча б подивитися, звідкіля це. Тоді можна зрозуміти, чий вибором я керуюся у житті.

– Основна зброя у боротьбі з лінню – сила волі. Але якщо з лінню боротись не треба, то вона якось втрачає зміст.

З.Б.: Що таке сила волі? Вважається, що сила – поняття фізичне, а воля? Що таке узагалі воля? Моя воля – це моя свобода вираження. І от люди часто кажуть: сила є, воля є, а сили волі немає. От для мене сила – це коли з'являється внутрішній імпульс до дії і ти його підтримуєш, а не пригашуєш. Бо коли є імпульс до дії, а моя енергія іде на погашення моєї ж іскри, моєї ж сили волі, таким чином я сам у себе забираю, подавляю себе. І лінь дуже часто зароджена цією тривалою внутрішньою боротьбою: навколо відбувається те, що не моє, а я з тих чи інших міркувань цього не змінюю. Енергія не з'явиться, поки людина не почне діяти відповідно до імпульсів. Цього можна навіть не усвідомлювати – просто так діяти.

– Тобто в побуті силу волі розуміємо навиворіт? Бо в принципі це ж ніби перемога над собою? Спортсмен, який хоче чогось досягнути, подавляє імпульс все кинути, бо м'язи болять? Він знає, що зробить зусилля і отримає бажаний результат.

З.Б.: От! Він отримує результат. Він зацікавлений сам у цьому. Саме це є задоволенням власного імпульсу. Коли людина керується таким чином, то ресурсно вона не виснажується.

– Себто, якщо спортсмен робить зусилля, бо хоче золоту медаль – це задоволення сили волі, а коли дитина вчиться у не-нависному виші, куди її впахали батьки, – то це ламання себе?

З.Б.: Так, це ламання себе, хутчіш за все. Питання завжди стоїть у тому, для чого ти це робиш. І для кого. Бо якщо я добре здам сесію і мій тато погладить мене за це по голові, то я роблю це і для нього, і для себе.

О.Б.: Хоча насправді задоволення мені це не приносить, але я хочу, щоб мене любили. По-іншому я цю любов просити і отримувати не вмію – тільки через цю дію. Тоді дійсно тут є моя воля, але я просто не зовсім розумію, навіщо я її використовую саме так і чому.

ГРІХОВНІСТЬ І СВЯТІСТЬ ЛІНІ

– От лінь – це ніби один із семи смертних гріхів у християнстві. Водночас, Христа ради юродиві лінилися і цього не соромилися. Ну і їх сторонилися через асоціальну поведінку.

З.Б.: Це дуже схоже на соціально визнане поняття ліні. Себто, лінь – це відсутність діяльності, яку можна побачити, і результатів, до яких можна доторкнутися. У монахів чи юродивих за ширмою ліні ховалася потужна внутрішня діяльність. Особисто я зовсім не розглядаю це як лінь. А люди звикли – коли ти пашеш на заводі, то ти працюєш, а як кобіта мізками працює – вона вдома сидить і нічого не робить.

О.Б.: Ну і заява, що я лінтяй, бо це хороший спосіб відмежуватися від світу, послати інтелегентно усіх подалі і таким чином мати право на власне життя і якісь внутрішні переживання. Просто ставиш на собі клеймо «я лінтяй». Дуже зручно насправді.

– А можете дати визначення, що таке лінь?

О.Б.: Давати якесь офіційне визначення ліні – неможливо. Тому що скільки людей – стільки і видів ліні. Моя лінь і, наприклад, ваша лінь – це два відмінні випадки ліні. Ми лінуємося робити різні речі і маємо для цього різні причини. Це завжди дуже індивідуально і складно звести до одного знаменника.

Після цього ми ще говорили про те, чому лінь можна ототожнювати з безвідповідальністю; звідки беруться люди, які 50 років з ентузіазмом займаються якоюсь справою і їм не лінь; як пов'язані безвідповідальність і психосоматика (*тілесні захворювання, спровоковані психологічним станом – ред.*); чому львів'янам лінь ходити до психологів і що останнім часом більше таких, яким не лінь. Але деталі при нагоді самі у психологів спитаєте.

*Полінувалася все це переказувати
Василина Думан*

ЧОМУ МИ ХОЧЕМО ПРАЦЮВАТИ?

Лінь – один із семи зі смертних гріхів. Часто цей гріх закидають людям, які не виконують якоїсь видимої праці, тобто не продукують таких речей, які можна одразу побачити, підрахувати.

У ліні звинувачують бездомних і митців. Лінивих людей не люблять і не поважають. Якщо ти не продуктивний – значить ти лінивий. Якщо тобі не подобається твоя робота – то мусиш її полюбити. Якщо не маєш мотивації – то це твоя проблема, щоб знайти її. В будь-якому випадку ти мусиш займатися чимось, що схвалюватимуть інші люди.

Через працю людина реалізує свій зв'язок із зовнішнім світом, це можливість бути до чогось прив'язаним, відчувати себе потрібним і мати впевненість у завтрашньому дні. А якщо людині це все непотрібно? Якщо не хочеться відчувати цей формальний зв'язок із зовнішнім світом? Або якщо праця не дає впевненості у завтрашньому дні?

Відсутність необхідності працювати для багатьох є мрією, своєрідним визволенням. Люди працюють цілий рік, щоб потім мати можливість забути про все і гарно відпочити. А якщо б узагалі не було потреби працювати, люди б користалися цією можливістю? Чи відсутність необхідності працювати зробило би їх щасливими?

Сузанна Броєр у своїй книзі «Чому ми повинні працювати?» дивується чому люди погано почуваються, коли втрачають працю, адже більшість людей вважають, що праця їх пригноблює, обтяжує, і забирає їхню свободу. У Західних суспільствах, де забезпечений екзистенційний мінімум для людини, наприклад, через соціальні виплати, можна відмовитися від цього ярма праці та жити, не приносячи жодної користі, керуючись девізом «порожнеча – джерело духу».

Але це зовсім нелегко! Адже «жити в порожнечі» – це найважче з того, що людина може досягнути. Щоб бути справжнім лідарем і не відчувати мук сумління з приводу байдюкування, потрібно мати досить велику фантазію та віру в себе. Інакше кажучи, справжнє неробство вимагає надзвичайного внутрішнього потенціалу, який можуть мати тільки святі містики, і можливо деякі мешканці Крістіанії.

Отже, якщо не маєш величезного внутрішнього потенціалу і достатньо важливих переконань, тоді людина мусить працювати – і не для того, щоб вижити, а для психологічного комфорту.

Теорія потреб Маслоу пояснює чому більшість людей мають мотивацію до праці, не зважаючи на трохи песимістичне твердження про «вроджену людську лінь». Праця не є лише засобом для задоволення базових потреб, вона задовольняє соціальні потреби та потребу самореалізації. Праця означає не тільки професійну діяльність, а й конкретне місце праці та соціальне оточення. Це щось більше, ніж забезпечення умов життя. Праця формує людину, приносить нові знання, формує нові навички, стимулює нові потреби і врешті формує ідентичність людини. Її відсутність створює психологічний дискомфорт, різного роду депресії і кризи. Мішель Хусен, данський психолог стверджує, що потреба щось продукувати – це універсальна риса індивідуальності: «Я переконаний, що усі ми маємо потребу щодня виконувати певні обов'язки, яких від нас очікують інші люди». Коли людина не отримує зовнішніх завдань, коли її праця не є оплачуваною та обов'язковою, наступає байдужість.

Кожна конкретна особа потребує, щоб оточення сприймало її працю, як вартісну і необхідну. Самому оцінити важливість своєї праці важко, потрібно мати величезний внутрішній потенціал, тому ми потребуємо такої оцінки від суспільства.

У сучасному суспільстві праця має багато інших функцій, окрім забезпечення людей грошима. Вона формує людину і робить її творцем. Людина-творець – це протилежність до людини-споживача. Працювати і творити – це нагода позбутися страху перед свободою. Тою свободою, яка робить людину нікому не потрібною.

Через працю ми формуємо себе. Більше того, ми маємо чудову можливість формувати своє оточення. Головне, щоб вистарчило внутрішнього потенціалу, щоб це оцінити!

Мар'яна Соха –

редактор журналу

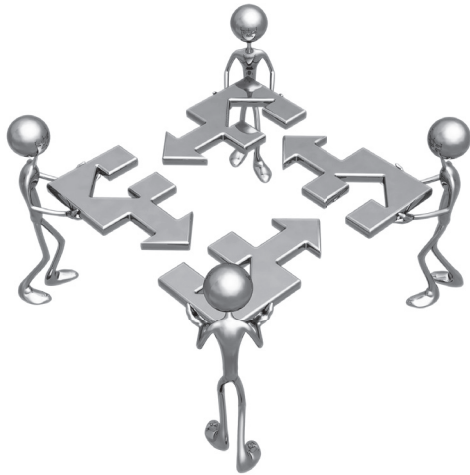
«Просто неба»,

любить працювати

і байдюкувати

ПРАЦЯ ТА МОТИВАЦІЯ В «ЕМАУСІ»

Коли вперше в о. П'єра, священника-депутата виникла ідея створити місце, де він зміг би поселити бездомних людей, він ще не знав яку роль у цьому всьому будуть відігравати самі обездолені люди. Напевно їм готувалася роль тих, яким необхідно допомагати і все. Тільки випадок, який звів священника з Джорджем – людиною, що хотіла покінчити життя самогубством від безвиході, дав відповіді на певні запитання. Отець П'єр не жалів, не повчав його, а несподівано запросив до партнерської співпраці в облаштуванні будинку для бездомних – закинутого будинку, який він купив в передмісті Парижу. Мовляв, якщо йому не важливе його життя, може його закінчити коли завгодно, але зараз нехай не спішить і допоможе йому допомогти іншим. Це спрацювало. І найголовніше тому, що отець був щирим з Джорджем. Він дійсно не мав з ким реалізувати свою ідею і людина-однодумець йому була дуже потрібна.

Згодом цей випадок, який стався у 1949 році в Парижі став початком відліку не тільки Спільноти в Нуї Плезанс, але і потужного руху «Емаус», який працює в 40 країнах світу і налічує 350 груп. Джордж погодився, бо відчув, що його потребують, що його трактують як партнера при тому, що світ його і він сам себе вважав безнадійним.

А далі він жив і працював у старому закинутому будинку, разом з священником ремонтував його. Потім приєдналися нові люди, деякі з безвиході, деякі з прихильності до ідеї. Прожив Джордж ще 20 років і помер своєю смертю в колі друзів.

Праця в «Емаусі» є дуже важливою. Вона повертає людині втрачене почуття власної гідності. Французький письменник Екзюпері писав, що праця вільної людини відрізняється від праці раба саме тим, що раб не знає чому він кожен день лупає молотом скалу і тому працює непродуктивно, не отримує задоволення від праці. Вільна людина працює із задоволенням, бо кожен рух молота в її праці є осмисленим. Вона розуміє для чого вона це робить, що з цього буде мати вона та інші. Вона працює не з примусу.

Ось і вся таємниця успіху в «Емаусі» у цілому світі. Кожна людина, яка дотична до нього і залишається там на довше, розуміє потрібність своєї роботи. Якою би ця людина не прийшла до Спільноти, в якому глухому куті би себе не відчувала, їй кажуть: саме тебе ми потребували. Найголовніше – що це правда, бо більшість осіб, що творять «Емаус» є бездомні, залежні люди, колишні в'язні. Без них Рух «Емаус» би не відбувся.

Бути в «Емаусі» – це можливість повірити в себе та інших, реалізувати свій творчий потенціал, перестати мріяти і почати жити мріями, та втілювати їх. Показати світові альтернативний погляд на людину, відповідальність за себе та інших.

Зараз «Емаус» в кожній Спільноті звернений до індивідуальних потреб людини – компаньона, і в той же час на макрорівні бере відповідальність за глобальні проблеми людства, такі як відсутність доступу до води, освіти, медицини, протидіє торгівлі людьми тощо. І все це у більшості роблять ті, які ще вчора не бачили сенсу в своєму житті, не мали мотивації до праці, були нещасливими.

*Олеся Саноцька –
виконавчий директор
ЛМГО «Спільнота
взаємодопомоги «Оселя»,
отримує задоволення
від своєї праці*

ТЕ, ЩО ЖИВИТЬ МЕНЕ – НИЩИТЬ МЕНЕ

Вони вірять у досконалість та прагнуть її досягнути. Тонка фігура є для них доказом справжньої сили волі, а вага показником успіхів та поразок. Щораз більше у підлітків та молодих дівчат виникає бажання мати модельну фігуру і це загальновідомий факт. У XXI столітті з'явилася нова мотивація та нове незнане досі бажання – анорексія. Вихвалання цієї хвороби заповнило польськомовний Інтернет. На жаль, і надалі вони залишаються непоміченими.

Рух pro-ana виник у Сполучених Штатах, першу хвилю цього явища датують 2001 роком. За декілька років дійшов до Європи, в тому числі до Польщі. Сама англійська назва руху має два основні значення: *Professional anorexia* (професійна анорексія) або *pro anorexia* (за анорексію). Це означає вибір анорексії як свідомого стилю життя, заперечення її як психічної хвороби. Задіяні в цьому русі особи не лише прагнуть до омріяної ваги, вони також хочуть жити з анорексією. Змінюється ставлення до явища, яке не вважається побічним ефектом схуднення, але ідеальним способом життя. Простором поширення руху є фактично виключно Інтернет: сторінки присвячені темі pro-ana, форуми та блоги. Ця остання платформа дій має особливе значення для членів руху, оскільки одним з його принципів є вияв почуттів, пов'язаних із прагненням анорексії, а отже ведення щоденників. Авторки записують щоденні дії та доводять іншим свої зусилля.

ЖІНОЧА СИМВОЛІКА

Хоча в ідеях руху немає вказівок, що він стосується лише жінок, насправді так воно і є. Після ретельних пошуків у мережі мені не вдалося знайти блог чи висловлювання на форумі, яке б написав чоловік. Характерні знаки прийняті членами руху pro-ana мають тісний зв'язок з культурними символами жіночої статі. Першим з них є метелики, які означають легкість, та червоний браслет, завдяки якому вони можуть впізнати одна одну на вулиці. Наступним символом є сама Ана, тобто анорексія. Члени руху персоніфікують Ану, вважають її приятелькою, про її ідеал вони говорять у своїх висловлюваннях. Варто також зауважити, що явище стосується молодих жінок, насамперед підлітків, дуже рідко можна знайти серед них старших осіб. Це має особливе значення для розвитку руху в Інтернеті: члени можуть ділитися способами приховування втрати ваги від сім'ї, уникання їжі та застосування ефективніших вправ. Опублікований в мережі аналіз дослідниці із Стенфордського університету доводить, що наявність в мережі спільноти для підтримки анорексії веде до поширення цієї хвороби. Рух pro-ana в мережі є неконтрольованим явищем.

БЛОГИ ТА ФОРУМИ PRO-ANA

Блоги членів руху мають характерну структуру. Основним елементом присутнім на головній сторінці кожної з них є деклог руху pro-ana:

- Якщо ти не худя, значить ти неприваблива.
- Бути худю важливіше, ніж бути здоровою.
- Будеш голодувати і робити все, що в твоїх силах, щоб виглядати худішою.
- Не будеш їсти зайвого без почуття вини.
- Не будеш їсти нічого зайвого без покарання себе за це.
- Будеш рахувати кожну калорію та обмежувати їхню кількість.
- Найважливіше те, що говорить вага.
- Це просто: схуднення добре, а товстіння погано.
- Ніколи не станеш «надто» худю.
- Бути худю і не їсти – це доказ справжньої сили волі.
- Вага є показником твоїх щоденних перемог та поразок.
- Вірю в досконалість і хочу її досягнути.
- Дорога до щастя – це стати кимось кращим, ніж був вчора.

РУХ PRO-ANA У ПОЛЬЩІ

Разом з декалогом найчастіше можна знайти перелік «40-а причин, заради яких варто бути худим», серед них є твердження, що худим жінкам легше в житті. Мотивацією для дотримання принципів декалогу є так звана *thinspiration**, тобто розміщення на блогах фотографій страшенно худих жінок, зазвичай модельок або інших зірок шоу-бізнесу. Домінують фотографії Мері і Ешли Олсен, Кейт Мосс, Анджеліни Джолі, або модельки Твіггі. Найважливішим є те, щоб фотографії показували виступаючі ребра, кістки та запалий живіт. *Thinspiration* це однак не тільки фото, а й невеличкі фільми, книги чи пісеньки.

Блоги членів руху виглядають як щоденники, які кожного дня доповнюються новинами. Записи мають визначену форму. По-перше, треба подати актуальну вагу, а потім спожиту їжу та вказати її калорійність, по-друге, описати способи, які застосовуються для уникнення харчування. Важливу роль виконує опис почуттів, що супроводжують прагнення зустріти Ану та нерозуміння оточення на цьому шляху (стосується насамперед сімейних стосунків). Авторки хочуть створити нову істоту, але не мають визначеної ваги, до якої вони прагнуть. Важливим елементом ідеології руху є нескінченне схуднення, віра в те, що ніколи не будеш достатньо худим. Для полегшення *pro-ana* застосовує непрямі цілі. Після переходу до наступних етапів створюють наступний блог, вказуючи його адресу на попередньому. Одна особа найчастіше творить декілька наступних із подібною назвою. Ситуація дискусійних форумів *pro-ana* виглядає трохи інакше. Список тем та пости доступні лише для зареєстрованих учасників. Створити акаунт не так легко, оскільки є багато вимог щодо реєстрації, які передбачають перевірку того, як довго майбутні користувачки «живуть з любов'ю до Ани», і чи підходять серйозно до справи. Також існує обов'язок щоденно додавати пости та дописувати до щоденника. На одному із закритих форумів я знайшла відкриту тему з назвою *Hall of shame***, де відбуваються дискусії осіб з-поза руху, тих, які хочуть до нього приєднатися, або яких вигнали за недотримання правил. Якщо йдеться про другу групу осіб, серед них можна знайти багато незадоволених голосів та критики дівчат з руху, де багаторазово повторюється, що *pro-ana* не для тих, хто просто хоче трохи схуднути. Гостро критикують також дівчат, які панічно бояться виснаження організму та смерті; *Ана не є смертю, Ана є досконалістю*.

* Потяг до схуднення

** Зал ганьби

ДИСКУРС ПРО PRO-ANA В МЕРЕЖІ

Попри велику популярність руху серед польських підлітків важко знайти в мережі конкретну інформацію на цю тему. Цікаві статті, а навіть інтерв'ю можна знайти на блогах та мало знаних інформаційних сервісах. Основною частиною дискурсу на тему *pro-ana* є суперечка навколо питання: «Чи рух *pro-ana* є сектою?». Блогери досить часто твердять, що поширення і вихваляння хвороби не повинно бути легальним в Польщі, особливо, якщо ситуація стосується насамперед неповнолітніх осіб. Намовляння до анорексії та переконання в правоті таких дій у багатьох випадках веде до смерті молоді особи. Рух *pro-ana* не тільки утврджує прагнення її членів до анорексії, але дає реальні поради та способи її реалізації. На форумах *pro-ana* можна знайти окремі теми, в яких йдеться про приховування їжі від батьків, яким чином обдурити організм, щоб втамувати голод, тобто вживати певні ліки, скільки годин тренуватися для спалення кожної ворожої для тіла калорії. Підлітки, керуючись цими вказівками, мають дуже небезпечні розлади харчування. В Інтернеті є дуже багато інформації, результатів університетських досліджень та звітів на тему обсягу, методів дій та розвитку руху *pro-ana* в Сполучених Штатах та Західній Європі. У деяких країнах, наприклад у Франції, рекламування руху *pro-ana* в мережі заборонено законом, а сторінки з подібними темами заблоковані. Важко знайти будь-які сліди таких досліджень у Польщі та Східній Європі. Питання, як довго загроза, яка існує в польському русі, що поширює анорексію, залишатиметься непоміченою?

З польської переклала Ірка Фрис

Ягода Пайда – студентка історії та етнології в університеті Марії Кюрі-Склодовської в Любліні. Останнім часом входить у світ антропологічної інтерпретації оточуючих явищ. У вільний час любить готувати або перетворюватися в польських історичних персонажів, виступаючи в студентській сатиричній групі.

ЛІНЬ – НЕ МАТІНКА, А МАЧУХА

Ні, ну як земля носить це людське плем'я? Homo sapiens забруднює екологію, нищить все навколо, тлумиться між собою, перетворюючи своє існування на варіння у власній червоній юшці. До всього, людство ще й саме собі постійно бреше. Навіть лінується – й то лицемірно. Не вірите? Давайте подумаємо про це разом.

«НО-НО-НО» ВСІМ ЛІНЮХАМ

З одного боку, лень – це смертний гріх. Це уникнення праці у поті чола свого як покарання правнукам за те, що їх прадіди умудрилися порушити елементарні правила і, як наслідок, були вигнані з Раю. З місця, де все можна було отримувати у подарунок і при тому не почувати себе ні винним комусь, ні хворобливо вдячним, ні шукати рівноцінного способу віддячитись тому, хто тебе обдарував. Ну і в принципі, навіть якщо плюнути на божественність і покарання, будь які блага, які має людина, стають легітимними завдяки поту і крові, які вона на вітвар цих благ поклала. «Я маю, бо я заробив/заробила» – це завжди звучить гідно. Звучить справедливо, а, власне, до справедливості прагнуть усі народи, то вирівнюючи громаду у можливостях, то у правах, а то й у кількості приватної власності на писк населення.

ЛІНЬ ЯК НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ «Х»

Але всі ці гуманістичні ідеали людства про вселенську справедливість посилаються куди подалі, як тільки стає вигідно думати інакше. І лень може навіть стати національною ідеєю, як от «американська мрія». За однією з версій, це не зовсім будиночок у передмісті, сім'я, авто та власний басейн. Хантер Томпсон, американський письменник і журналіст, засновник гонзо-журналістики (*занурення у середовище, вивчення його на власній шкурі та переповідання власного досвіду у репортажах – ред.*) став дуже популярним завдяки роману «Страх і відраза у Лас-Вегасі». Він поїхав у місто гріхів на пошуки американської мрії, бо так робили багато його співвітчизників. І тут американська мрія тлумачиться як гонитва за шансом. Щоб тобі просто пощастило, ти зірвав джекпот і після цього до кінця днів своїх лівився, смітив грішми, жив у своє задоволення і більше ніколи не працював. Тому так багато людей грали до останньої копійки у казино, тому стільки диких подій траплялися у Лас-Вегасі. Ну і загалом «американська мрія» у цьому її сенсі не така вже й американська. Напевно, незалежно від національності, багато кому хотілося б стати ходячим свідченням, що такий сценарій може бути цілком реальним.

КАЖЕМО «ЛІНЬ», МАЄМО НА УВАЗІ «ПРАЦЯ»

Мило, правда? Якщо що, то ми за вселенську справедливість і чесний заробіток. Але коли мені пощастило на дурняка, то ну її, ту справедливість. Так лень водночас має риси огидного недоліку і бажаного забороненого плоду.

Тільки справа у тому, що лінитися по-чесному люди не вміють. Ну хіба одиниці. І це можуть бути як найкращі, так і найгірші з нас. Тому що лень – це відсутність праці. А праця настільки багатогранна, настільки різноманітна, що вона просочилася у всі сфери людської діяльності. І замість бити байдики, обранці долі тяжко працюють. Себто, на ділі, вони не так хочуть лінитися, як займатися улюбленою справою. Себто, знову ж таки, працювати. Не вірите? А дарма. Тому що навіть гультайство, тусовки по вечірках та безлаберний спосіб життя шалено втомлюють, вимагають зусиль, часу і здоров'я. Заперечувати це може хіба той, хто ніколи не пробував. Те саме стосується догляду за своїм тілом (косметичні, спортивні та медичні процедури болісні, неприємні і часом потребують колосальних затрат енергії). Та візьміть будь-що. Навіть катання на яхтах вимагає вміння стояти за штурвалом та налаштовувати вітрила, а інакше приносить не так уже й багато задоволення.

То яка це лень? Справжні лівивці – вони ні разу не такі. Вони мали б справді нічого не робити. По-чесному. А так лінитися – це негігієнічно, залежно, приречено. Всі ці речі страшать людину як інфекційні захворювання. І хіба фантастичні ідіоти чи небувалі сміливці можуть собі цю справжню лень дозволити.

НОМО PROCRASTINATUS

*«Век 21-ий, век избыточного индивидуализма
и постиндустриального стресса, породил тренд на аутизм,
дислексию и теперь, пожалуйста, прокрастинацию»
І. Хакамада*

ЛІНЬ НЕ КОЖНОМУ ПО ЗУБАХ

Фантастичний ідіот – це персонаж Степана Руданського з його «Преслів'я». От це був справжній лінюх, який таки дійсно нічого не робив! Пам'ятаєте: «Мати любить все парне, а ми з батьком кисле. Мати парить по селу, а ми з батьком киснем»? Оце, я розумію, лінь! На печі там і молотилося, і жалосся. І в снопи складалося. І від матері яка епічна залежність! А не стало матері, то і фарби загусли:

*«А тепер ми розійшлись —
Батько шинк тримати,
А я не так до шинка,
Як люблю орати.*

*Батько п'яний все держить
За шинок рукою,
А я орю, як уп'юсь,
Носом за корчмою».*

А небували сміливці – це, напевно, юродиві, що були колись дуже популярними на наших і не тільки теренах. Як мені розповідала якась одна знайома журналістка, це часто були монахи, які хотіли побороти гординю, накликавши на себе осуд та зневагу світу. Тому вели себе як блаженні дурники, не працювали, не намагалися дати собі раду, але жили на те, що Бог пошле, попри те, що лінь – смертний гріх. Їх сторонилися, але водночас поважали і боялися. Бо вони могли собі дозволити багато чого такого, на що чесні і працюючі ніколи б не відважилися. У лінюха нічого нема, йому нічого втрачати, живе він жадливо, то і смерті не боїться. Тому кпинили з царів і бояр, за що бували биті. Лише що ти з дурня візьмеш?

З огляду на раніше переказане маю два висновки. Перший – з ліні гріх якийсь неоднозначний. Але цей висновок побічний і є темою для інших медитацій. Другий – не варто брехати собі і людям, мовляв, хочемо лінуватися. Чи що лінь є рушієм прогресу. Людина тяжко працює і винаходить безліч речей, щоб ще більше працювати, у все більш насиченому темпі. А справжня лінь – вона страшна і чорна, «свобода для збоченців та навіжених» (з вірша Сівілли Артурової). І, говорячи про неї, нудно та банально не відповідати за свої слова.

Василина Думан – культуролог за освітою. Задовільняє свою цікавість, працюючи журналістом в інтернет-агентстві медіа холдингу ЗІК

XXI століття має хронічне загострення. І це загострення можна охарактеризувати моделлю людини – homo procrastinatus. З англійської procrastination – затримка, відкладання, з латинської procrastinatus: pro- замість, спереду і crastinus завтрашній. У психології прокрастинація – це схильність відкладати на потім неприємні справи.

Homo procrastinatus – людина розумна, але лінива. Вона затягує виконання завдань і прийняття рішень. Часто праця прокрастинатора хаотична і відбувається лише за рахунок натхнення чи наближення deadlin-у.

Homo procrastinatus не знає своїх майбутніх цілей, не може їх собі окреслити. Його лякають майбутня невизначеність та безплановість, тому страх стимулює відкладати справи, щоб не відчувати, що після їхнього завершення повинно або не повинно щось настати.

Людина прокрастинована часто не має мотивації, щоб зробити справи сьогодні, а не завтра. Вона або не вважає у цих справах великої потреби і не вважає їх головними у своєму житті, або відчуває більшу продуктивність чи навіть адреналін, коли робить ці справи за лічені секунди. Часто такі люди, відкладаючи справи на потім, взагалі їх не виконують.

Якщо це не тимчасова депресія, а хронічна прокрастинація, то у homo procrastinatusa справи погані. Треба брати листок паперу і ручку і малювати собі план. Виділяти справи на все життя – мету, яку ти хочеш досягти, справи на рік, на місяць і на день. У ці ж плани треба вносити зовсім маленькі речі, навіть такі, як просто сходити на закупку. Також в такий план треба вносити і ті години прокрастинації, ліні і відпочинку. Тоді вони стають теж запланованими.

Ще у 40 році до нашої ери на прояви прокрастинації у верхівках влади жалівся Марк Туллій Цицерон, а до нього у 800 р. до н.е. Гесіод писав про тих, «хто відкладає на завтра». Німецькою є приказка «Morgen, morgen nur nicht heute» – sagen alle faulen Leute» («Завтра, завтра, тільки не сьогодні» – кажуть усі лінівні люди); англійською можна сказати «Procrastination is the thief of time» («Відкладання – крадіг часу»), «Delays are dangerous» («Зволікання небезпечні»). Українською можна сказати «Не відкладай на завтра те, що можна зробити сьогодні».

Людина прокрастинатор XXI століття знаходиться у періоді власної великої депресії. Страх і невизначеність лишають відбиток.

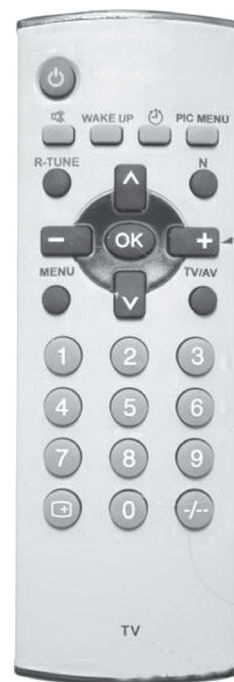
Homo procrastinatus сьогодні – це «людина загублена» завтра. Навіщо робити ці справи зараз, якщо їх можна зробити потім? Навіщо об'єднуватися сьогодні, якщо можна об'єднатися завтра? Для когось прокрастинація – це константа буття. Для когось – період, який проходить.

Homo procrastinatus прокрастинує.

Юліана Паранько – робить маленьку частину з того, що могла б. Іноді їй щось вдається з музикою та автостопом, але завжди не складається з тим, щоб надіслати статтю до дедлайну

МОЯ УЛЮБЛЕНА ЗАБАВКА

Найперша розвага для лінивої душі – це пульт. Здається, в світі не залишилося живої людини, котра б не тримала під рукою пульт, як самотня літня жінка тримає біля себе тонометр. Пульт як засіб спілкування зі світом. Пульт як засіб втамування ліні. Я назвав би пульт милицями для ліні.

Незважаючи на те, що в мене – і я не один – є телевизор, я використовую пульт не з метою увімкнути «зомбі-коробку», а з метою вимкнути. Так стається, що, лежачи в ліжку й спостерігаючи за тінями на стелі, мимоволі однією з рухливих частин тіла натискаєш на червону чи зелену кнопку (котра з них відповідає за «power» я не знаю; знаю, що інша відповідає за звук), чим призводиш до спонтанної роботи телевізора. Так чи інакше, якби я користувався пультом за призначенням, в мене був би вибір увімкнути телевізор натиском однієї кнопки чи особисто підійти до «коробки» і натиснути на відповідний символ. Отже, пульт – це також каталізатор вибору.

Одного разу я намагався порахувати кількість кнопок на пульті. Потім – перелічити напам'ять кольори кнопок. Потім спробував увімкнути телевізор, наводячи лазер на протилежну стіну. Я перешкодив пульту увімкнути «коробку». Я встановлював перед пультом десяти-

ності пульта зробити щось корисне. Я знущався з пульта, не даючи йому змоги перетворити мене на зомбі. Пульт мені мстився по-своєму: «low battery». Нічого, казав я, зараз я тебе швидко приведу до тями, дістаючи акумулятор і зарядний пристрій.

Я вів війну з пультом до останнього дня, поки мене не вигнали з квартири. Бачите, я перестав ловити мишей, погано харчувався, відмовлявся приймати таблетки проти бліх. Я бешкетував помешканням, розбив одну сімейну вазу, роздер фіранки, розлив молоко, скинув із шафи годинник і ще сходив на капці господаря. Звичайно, така поведінка не заслуговує заохочення, але ж не виганяти на двір, правда?! Тим паче, хто тепер вмикатиме для мого лінивого татуса телевізор? Можливо, господар підшукав мені заміну? Невже я такий поганий кіт?

*Максим Ольга -
панк-журналіст,
працює в притулку для
бездомних людей*

ДОСТУПНИЙ ДЕВІД ЛІНЧ

Моє об'єктивно небагате на події життя дедалі частіше скидається на добре змонтовані кадри якогось арт-хаузного кіно. Режисура, залежно від ситуації, трапляється різна. Проте останньою стилістика, ритм-таймінг, акустичні ефекти постпродакшну моєї щоденної дійсності змушують щораз частіше згадувати одного режисера – Девіда Лінча. Режисера, якого я не надто люблю, а масову фан-істерію, скажімо, щодо «ТвінПіксу» свого часу жодним чином не поділяв. Однак безнадійні коридори моєї нинішньої реальності, кислотні кольори соціокультурного бекграунду, психопатія як формат суспільно-прийнятної поведінки – однозначно відсилають до образної системи й месиджевого контенту хворобливих стрічок Лінча.

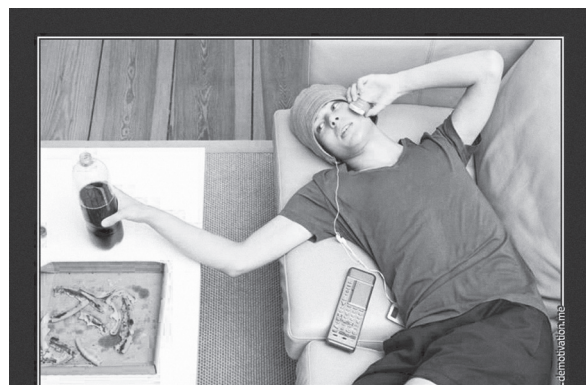
Свого часу, заінтригований фактом, що дебютна стрічка Лінча «Голова-Гумка» входить до чільної десятки шедеврів американського кіно, я переглянув цей фільм. Враження однозначне: він вартий бути в десятці. Ба більше – це чи не найкращий із бачених мною американських фільмів узагалі. Довго не вдавалося зрозуміти, чим саме зачепила «Голова-Гумка»? Органічне схрещення Кафки з Тарковським? – надто мало, аби претендувати на месидж століття. Щойно потім з'явилося формулювання: «Лінч переніс модерністський культурний міф, його шаблон безпосередньо в простір міфу постмодерного. Прийом глобальної цитати». Цей насправді глобальний проект режисер згодом розпорочив на різностильові реінкарнації первинного задуму. В подібний спосіб діють чимало успішних на старті митців. Стартом зазвичай і закінчується. Чи не єдиний виняток, та й то не надто характерний, – Станіслав Лем, який у своєму доктораті з історії науки «*Summa Technologiae*» спокійно припустився кількох паранаукових (скажімо, футурологічних) екскурсів, в межах яких висловив декілька вповні революційних месиджів, що їх пізніше послідовно проілюстрував художніми творами: строго з розрахунку один месидж – одна книга. З Лемом, як і з Лінчем, трапилася історія з фальшивим – маскувальним? – автоматкуванням, із фальшивою саморепрезентацією: виразно постмодерністський Лем-письменник все життя проходив під жанровими ризами *science fiction*.

Втім, повернуся до своєї дійсності. Здалеку трохи подібна на найгірші візії польського фантаста, вона найкраще відповідає *noir*-стилістиці Девіда Лінча: саспенс досягається імітацією документальності повсякденного інформаційного потоку, де стрічка новин перетворилася на трейлер третьосортного слешера, – і вже не дуже велике значення, в якій країні живеш, однак коли живеш усе ж тут, в українському соціумі, у спільноті, де приниження й абсурд возведені в культ (а в якій іще, скажіть, країні полеміка довкола справи Оксани Макар могла б зійти в такі глухі достоти лінчевські та ще і лінчувальні реєстри? – хіба в Росії, неналежність до якої так патетично декларує кожен малописемний патріот, – Україна, це в багатьох сенсах, на жаль, якраз – Росія, і нічого кращого, – Росія з бандитами замість Путіна і нафти), де суспільна дискусія практикується винятково у формі базарних розборів; наука функціонує лише

в ідіоматичному форматі «британські вчені з'ясували»; суспільні дискусії з будь-якого приводу, навіть на ресурсах, де зазвичай спілкуються притомні освічені люди, – перетворюються на «бурління говн», цілком варті сценарію театру абсурду; література дано потребує не етимологів, а ентомологів; люди, які донедавна залишалися авторитетами, – кожен у своїй сфері, – публічно признаються в капітуляції перед докколишнім ідіотизмом; кількість неадекватних, психічно хворих (з виразними соматичними порушеннями) людей довкола – жахає, абсурд і хаос зовнішньої ситуації поступово стають хаосом внутрішнім – це єдине, що тебе наповнює, і ти чуєшся, – вже незалежно від контексту-й-контенту – Головою-Гумкою, хворобливою вигадкою неврівноваженого режисера з-по-той-бік-землі, насадкою на олівець, яка затирає власноруч писані спогади, бо пам'ять нині – смертельна, бо вартові – повтікали за обрій і зірки у криницях відсутні, бо слова як драглі потекли монітором, бо на екрані – епік-фейл, себто фейс колективного підсвідомого. І свідомого, до речі – теж. Наш епік-фейл – ідеальний жлоб. Наша щоденна практика – жлобство побутове. Наша конституція цілком однаковісінько нецікава, що президенту, що міліціонеру, що пенсіонеру, який віддає пенсію на хабар правникові, щоб приватизувати нещасну «дачну ділянку», видану колись владою на самопорятунк. Тому що строфи Конституції – це така ж абстракція і красне письменство, як і вірші Шевченка. Ані ті, ані інші в нашій свідомості змінити нічого не спромоглися. Тому такою принизливо-ідіотською видається громадська полеміка, котра щоразу кидається апелювати до імперативів, якими вже давно, ніхто, ніяк, «ні разу». Тому таким кінематографічно-епічним видається наш епік-фейл – ніби створений уявою чорнушного арт-хаосного генія.

Тому такою особистою видається мені докколишня катастрофа: почуватися «глобальною цитатою», невідь-пощо і невідь-ким вставленою в макабричні сюжети сьогодення, та ще й спостерігати це в стилістиці неулюбленого режисера, погодьтеся – це задофіга для чесного платника податків.

із дрик

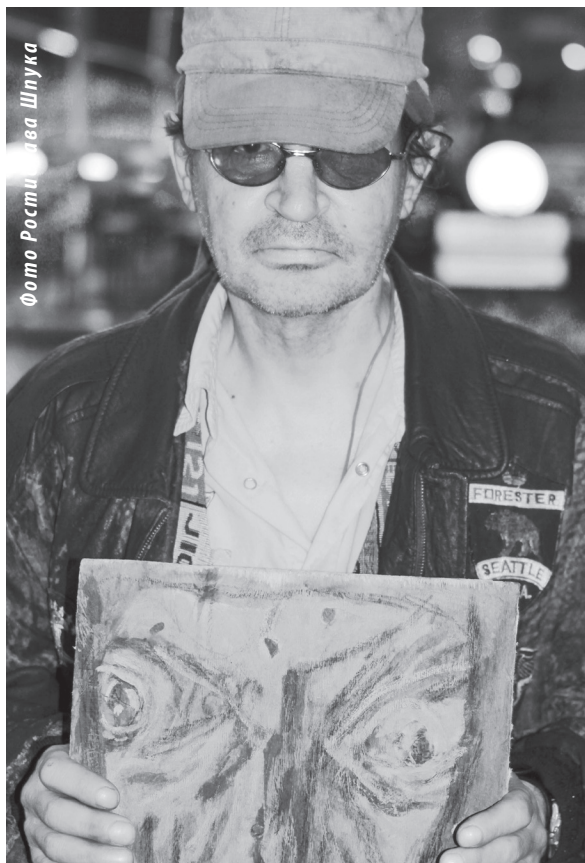

**ЛІНЬ ВИНИКАЄ,
коли організму бракує мотивації**

ПАРФЬОН НА ЛІЦО

Заходив Парфьон з античною сепією на лиці і розталим від перевищення терміну зберігання голосом.

- В Тебе такий вигляд, ніби Тебе перестали запрошувати на поминки.

- Мне сказали, что у меня нет лица. Знали бы, скоко у меня было лиц, из них можно было собрать целую лицетеку, лица с видами на лучшие стороны света и с автоматическим сливом, с удобствами: глаза подтянуты, зубы собраны, щеки поджаты, ноздри округлены... Однако чудеса случаются, но не происходят, рано или поздно лица кроются санкциями внутренних органов в отношении нас в ответ на наши традиции, самовольно эти органы застраивающие.

В итоге мои черты потеряли очерченность, слились в одну, слитое лицо превратилось в дружескую встречу врагов на Эльбе, и вместо полноценной информации носит теперь какие-то мимические гиперссылки, сноски и арктики, не информирует, а гиперпосылает каждого встречного, такому лицу уже не идет никакое тело, ни своё, ни чужое, от его лицевого нерва бьёт током на расстоянии. А глаза - словно беглая строка, прикрытая смирительными подкрепляющими очками, как холодец марлей - от мух. Только мухи тут - зелено-желто-синие взгляды прохожих, которые в перерывах смотрят на гомно, с точно той же целью, одержимы той же неотвратимой пристальностью или пристальной неотвратимостью.

Имея отражение, приводящее в негодность подсознание, подходишь к зеркалу, как к пропасти, которая в отличие от ницшеанской бездны, вглядывается в тебя твоими же глазами, возложенными, как два краугольных венка на месте погребения павших отражений. Бездна реализована, успешна и счастлива своим постоянным счастьем как ничто иное, рано или поздно только к ней приходят все, у нее вечный праздник, Хеппи-бездник. Но на этом эппенинге все мое занятие - стесняться своего лица, стеснять лицо стеснением, которое не оставляет ему места, на его месте - только сжатые выражения последней оставшейся ревности, самой стойкой - к самому себе когдатошнему, каким ты был. какими полными беспошлинными взглядами на тебя смотрели люди и сколько ихних транзитных жизней прошло через тебя по дороге к своим тупиковым веткам!

Хотя все же лучше когда на лице написано, скоко тебе лет, чем скоко тебе осталось.

Моя жизнь после лица пришла на жизнь после любви, которая, оттремев жестяными банками по асфальту, прошла невыносимо шумно, прибрав все привязанности. В то время я еще был женат каким-то гражданско-военным браком, быть с ревнивой женщиной - это как жить на витрине, каждое мое действие вызывало резкий поворот её головы и выпад взгляда, срабатывал датчик слезки, каждое мое намерение подлежало экспертизе, я стал «монопубличным», это привело к переменам внешности: я пожелтел, как манекен, покрывлся пластиком, таким телом невозможно работать, и я уже работал не телом, а целью, её разведрот называл меня «пупсик», а пупсик – это карманный манекен, шпаргалка для сравнения того, что она думала с тем, что надо говорить, в этом была вся моя оставшаяся роль, точнее моего покладистого языка: сдабривание её одноглазых фраз, нагулянных в женских романах, как триппер на складах Привоза. Мой подследственный орган начал теряться, путаться в показаниях, указывая на что попало. Она даже не предъявляла, а только вызывающе шурилась с пенитенциарной систематичностью, подноготная была её подручным средством. Пошла жизнь как длинная улица, на которой негде посцать даже ночью, жизнь, которую надо прокручивать на мелком экранчике в крупной черной рамке демотиватора с желтыми слоганами внизу, как демотивационное кино, в титрах поясняющее, что деньги – не самоцель, не результат, они нужны лишь, чтоб сделать приложенные тобой жизненные усилия соотносимыми с результатом.

Но чем меньше нужно тебе, тем больше нужно от тебя, а больше всего укачивает от качки прав. Так и является боль: когда части тела начинают качать права. Мои болевые ощущения остались токо потому что мне так и не удалось вытеснить кровь из крови алкоголем полностью, а кровь - это связанной и посыльный боли. Хотя ни сама раздатчица-кровь, ни ее работа, не даны нам в ощущениях, в отличие от всего остального, что у нас внутри, но кровь эти ощущения делает видимыми...

Еще был ли мальчик, аутист. Всё вокруг было старше него, и когда он выходил из дому, дети начинали почему-то хором кричать «Ау», пряча головы в одежду и бегать с оттопыренными руками, как это делает курица, вдруг ослепнувшая от того, что ей отрезали голову в надежде случайно напороть шею на хоть какую-нибудь голову с глазами. Он любил воду, мы его учили на речке: если попадёшь на глубокое место - плыви дальше вперед, не останавливайся, пока глубина не останется позади. А кода приехали на море и он заплыл так, что не мог стать на ноги, то долго продолжал плыть вперед, как учили. Долго держался, мечтая о мели... У каждого есть кто-то, кто ждет его на противоположном конце жизни. Может быть, именно это делает такую жизнь стоящей осознания себя? Вот болезнь, как зверь, не осознаёт себя, а осознает ли себя смерть человека? Насколько неустанной может быть усталость? На что может осмелиться страх? Если бы не возраст, я бы создал Онтологистику, рассматривающую оптимальные пути жизненных движений. Хотя все свелось бы к Онтопатологии, конечно, жизнь хорошо только начинается, делает первый ход едва на Е4, всегда играя белыми, если не научишь её меняться.

Твердые сердца плохо бьются, но хорошо дерутся, я реприватизировался и остался один, и единственный, кто теперь мне готовит – это день грядущий, а на самом деле готовит не мне, а меня, из каждого грянувшего дня приходится выходить приготовленным, уперто продолжая на день сегодняшний ложить, а на грядущий – возлагать где-то в ресторанах быстрой отрыжки. Но все труднее стало преобразовывать энергию пищеварения в энергию разума или хотя-бы мозга. Ум оказался круче, чем разум: он пробивается через пьяный базар, а разум – нет, а сумасшествие прелюдией краснО, в безумии не стоит мелочиться, сходить с ума по мелочам – Расточительно, - например, теряя память, без неё люди лишаются всего-лишь устойчивости, как стол с разными по длине ножками клонится к тому, кто сильнее на него обопрётся или тяжелее на него положит. В общем, учитесь у бокалов: они всегда стоят вверх льдом.

Записав Ростислав Шпук

LIKE A ROLLING STONE

(оповідання з циклу «With A Little Help From Bob Dylan»)

Вона з'являється немов примара, раптово. Виринає з підвороття обвішана сумками, клунками, пакетами. В цих сумках, клунках, пакетах весь її скарб, все що в неї залишилося. Вона вдягнена в завеликі на неї, засмальцьовані, колись жовті штани, бордову кофту, яка складається з цілковитих дірок (взагалі дивно як ця одежина ще тримається купи), під кофтою гольф, на шиї довжелезний шарф. Закинутий за спину, він волочиться по землі, але Вона на це не зважає. На ногах рвані кросівки. Вони завеликі й тому ступні обмотані якимись ганчірками, щоб взуття не спало. Іноді, поверх кучерявого, давно немитого й нечесаного волосся, Вона вдягає жовту лижну шапку. Вона – бомж.

Я пам'ятаю її зовсім іншою. Коли я виношу сміття й натрапляю на неї біля сміттєвих баків, де Вона нишпорить в пошуках різноманітних речей (від порожніх пляшок до старого одягу), мені весь час хочеться привітатися, але я цього не роблю з двох причин. По-перше – мені не хочеться ставити її в незручне становище, а по-друге – мені здається, що Вона мене не впізнає. Більше того, я думаю, що Вона вже мало що впізнає в цьому світі (окрім порожніх пляшок і старого одягу).

Іноді Вона щось записує в пошарпаний шкільний зошит. Сидячи на колоді, яка залишилася після поваленого вітром дерева, Вона списує цілі сторінки. Якось я зауважив, що вона видирає з зошита списані аркуші, складає їх кілька разів і запахає в щілину на стіні сусіднього будинку, просто під написом «Курт Кобейн живий!». Вона листується з Куртом? А чому б ні?

Я дивлюся, як Вона йде геть з двору, бурмочучи щось тихенько собі під ніс, а мені хочеться задати їй кілька запитань.

Я б спитав її: пам'ятаєш, якою ти була модницею, як вишукано вбиралася, як пихато проходила повз жебраків, механічно й зверхньо кидаючи їм дріб'язок? Ти взагалі була пихатою й зверхньою. Знайомі не раз застерігали тебе: «Не зазнавайся, красуне. Дивись, буде боляче падати», але ти лише сміялася у відповідь. Тобі здавалося, що то вони так жартують. Ти взагалі любила сміятися. Сміятися над усіма, хто тебе оточував. Сміх твій був зневажливо-поблажливий. Ти любила образити дошкульним словом. Причому робила це голосно, щоб чули всі оточуючі. Тепер ти говориш значно тихіше. Тепер ти вже не виглядаєш такою зверхньою й гоноровою. Тепер ти вже навіть готова красти, щоб прогостувати себе. Скажи мені, як це не мати даху над головою? Як це бути майже порожнім місцем. Як це жити, немов перекотиполе? Ти закінчила акторський інститут, тебе запрошували грати у виставах, зніматися в серіалах. Гонорари, шанувальники, дорогі подарунки, шикарні речі, вишукані напої. Дуже багато вишуканих напоїв. Тобі все давалося легко й ти не уявляла, як можна жити по-іншому, не уявляла, як можна жити на вулиці.

Тепер ти залишилась сам на сам з цією вулицею, панно Самотність. Тепер ти розумієш, що до такого життя доведеться звикати. Спочатку, коли ти ще не втратила старих звичок, ти заявляла, що ніколи не підеш на кон-

такт з волоцюгами – ти ще сподівалася на повернення старого життя. А тепер ти розумієш, що тобі ще треба заслужити право, щоб якийсь таємничий волоцюга звернув на тебе увагу. Ти заподатливо заглядаєш в його порожні очі й тихеньким тремтячим голосом питаєш: «Може ми якось зможемо домовитись?»

Як це – бути самотньою й незахищеною? Як це – не мати власного дому? Як це – бути чужою для всіх? Як це – бути немов перекотиполе? Ти сама була акторкою, але ніколи не звертала уваги на втомлені обличчя жонглерів, клоунів, музикантів, яких запрошували, щоб вони виступали перед тобою. Ти поверталася до них спиною, ти голосно розмовляла під час їхніх виступів. Їхні обличчя ставали все похмуріші, але ти вважала, що все так і має бути. Ти звикла отримувати від життя все за рахунок інших людей.

Ти крутила романи, задурювала голови. Ти мчала, постійно перевищуючи швидкість, на своєму хромованому авто. Серед твоїх шанувальників були депутати, бізнесмени, дипломати. Особливо запам'ятався один, який любив приходити на світські вечірки, посадивши на плече сіамську кішку.

Ти купалася в хвилях загальної уваги й, як тобі здавалося, обожнювання, але хіба так важко було зрозуміти, що не ти особисто цікавила їх усіх, а дипломата з сіамською кішкою тим більше, а те, що вони могли в тебе вкрасти. Вкрасти шматок твоєї слави для свого рейтингу, наприклад. Я вже мовчу про речі матеріальні.

А тепер ти тут, біля сміттєвих баків у моєму дворі, непотрібна нікому, без дому, без сім'ї. Немов перекотиполе.

Десь там далеко залишилися королі, дипломати, політики, принцеса в замку, та інші хороші люди. Вони продовжують смачно їсти, з насолодою пити, солодко спати. Вони сміються – їм весело. Вони впевнені, що їх життя вдалося. Вони дарують одне одному дорогі подарунки. Настільки дорогі, що на них можна не один рік годувати сотні, та що там сотні – тисячі таких як ти.

А тобі не залишалося нічого іншого, як віднести в ломбард свою останню діамантову каблучку. Ти колись постановила собі - доки каблучка в тебе, все ще може змінитися на краще, все ще можна поправити. Ця каблучка була наче символічним ключем, яким все ще можна було відчинити важкі двері, які захряснулися перед твоїм носом. Втім, зараз уже все одно.

Колись, коли ти ще була по той бік цих дверей, ти дуже забавлялася, спостерігаючи за бездомним, який порвався у сміттєвих баках неподалік одного з твоїх помешкань. Він був трохи схиленим, вважав себе На-

Фото Ростислава Шпука

полеоном, який от-от з триумфом повернеться на трон в Парижі. Ти жартома називала його Наполеон у лахмітті. Ти сміялася з його промов, які він любив проголошувати, залізши на сміттєвий бак, ти іноді давала йому купюру, яка для тебе нічого не вартувала, а для нього була цілим багатством. Тобі подобалося дивитися на його спантеличене обличчя, коли він розглядав новеньку банкноту. Ти реготала від душі.

Тобі подобалися його промови? Йди до нього – він кличе тебе. У тебе вже не залишилося нічого, що можна було б втратити. Та й сама ти перетворилася майже на невидимку. Люди проходять повз тебе, наче повз порожнє місце.

Як це – бути настільки самотньою, що доводиться писати листи мертвим? Як це – не мати власного дому? Як це – бути порожнім місцем? І жити наче перекотиполе?

Володимир Мулик – художник, письменник, колумніст. Проживаю в Івано-Франківську. Коли я писав цей текст, персонаж зображений на фотографії слугував мені певною відправною

точкою. Описано цю жінку і є героїнею оповідання

ПЛАТО НАЙПОВНІШИХ ВІДЧУТТІВ

В уяві багатьох, хто спостерігає за мною з віддалі чи через призму мого віртуального образу, я мало чим займаюсь в житті, окрім того, що сплю до обіду і бухаю з друзями. Формування такої суспільної думки доволі справедливе. Досить переглянути мої фотографії: неформатні люди; відповідний до кожної ситуації алкоголь – ціна не має значення; bizarre outfits; сумнівного вмісту цигарки; підозріла їжа; ноги, які, або танцюють, або ступають каналізаційними люками з геральдиккою розмаїтих міст, або горизонтально спочивають, як не на фоні запаморочливого краєвиду, то в лоні заставленого тарою столу; груди, оголені до дзеркала у нападі самолюбвання; відображення у вітринах і вікнах громадського транспорту/туалету – якщо стомлене чи не намальоване, то явно навмисно; добірні колекція копійчатих сонячних окулярів, бо сонце, внутрішнє сонце скрізь – ніби крізь сон це все споглядаючи, робиш висновок: «кончена гедоністка».

На підтвердження свого заслуженого тавра, пішла порпатися фейсбучними статусами у пошуках такого, який найвлучніше втілює філософську ідею, що радість від фізичного задоволення є найвищим благом і умовою щастя у житті. Не вибрала жодного. Бо можна було взяти кожен. Наприклад цей:

«Цілий місяць у мене із змінною синусоїдною прогресувала застуда з усіма своїми гострими распіраторними проявами. Почувалась я, зрозуміло, не дуже добре, але кому весною легко – заспокоювала себе. І тут вчора нарешті вискочив герпес і мене миттєво попустило. Тепер уявляю, як цілий місяць в мені товквся злобний троль Герпес: гриз мій мозок, запаковував слизом комірки гайморових пазух, драпав пазурями мигдалини, повіки і вушні мушлі, гатив по чолу зсередини і серед ночі сипав якусь особливу подразнюючу суміш типу хлорки на легені і трахеї. А потім йому набридло і він просто вийшов, залишивши коротку записку із золотистою оздобою на червоному тлі "ЖДІ МЕНЯ, Я ВЕРНУСЬ", не дбаючи про те, як така публічність виглядатиме в очах інших. Цікаво, не афішуючи свою присутність він цілий місяць хвилювався, що про мене подумують і проявляв толерантність, чи просто розважався і насолоджувався мої тілом зсередини, як класичний егоїст? І наскільки він самовпевнено вірити, що коли повернеться, його чекатимуть?»

Можна було взяти й інші мої розумування, доза болю в яких ще вища, бо, як на мене, гедоніст – це той, хто у боротьбі за відчуття може розколупати кожен будень до крові, як ясна зубочисткою, коли вже давно ніде не застрягла ніяка їжа.

Гедоніст за природою борець. Той, хто не має права на спочинок і лень. Хто йде, пнеться, заганяється. Звинувачувати

гедоніста у ліні – те ж саме, що звинувачувати у ній жінок, які цілісні дні проводять у салонах краси і спортзалах, вдосконалюючи свою зовнішність. Я колись спробувала – це жах, як втомливо. Додому повертаєшся бездоганною, але безсилою. Відтак, зробила для себе вибір, що мати постійно манікюрені нігті і проепільовану зону бікіні мені попросту лень. Жінки, у яких з цим все в порядку значно сильніші за мене, якщо ж вони встигають ще й підтримувати побут, працювати і виховувати дітей, то я готова низько їм поклонитися.

Звісно, у такій своїй ліні і недбальству познаходила виправдання, на кшталт того, що найкращий секс все-одно коли непоголені ноги, і, за гедоністичною філософією, скерувала заощаджену енергію на більш присмні для мене речі. А сил, навіть якщо не зважати на практичне питання забезпечення фінансових ресурсів, потрібно багато, сон і їжа ж для відновлення часто трапляються дуже сумнівні і за змістом і за формою.

Але хіба помітно тим, хто спостерігає з віддалі (чи через призму віртуального образу), скільки разів доводиться товктися (із задоволенням?) до ран, аби допхатися до ідеальної локації, де доторкнувшись спиною до трави / солоної води / розкислого снігу / облупленої стіни / дерев'яної підлоги / повітря / пастісу / призахідних порошинок / перебродженого соку фруктів і відчуєш фізичне задоволення від здирання шкірки з розбитого дорогою коліна.

Пройшовши хоч раз такий шлях до абсолютної насолоди, зрозумієш, що гедоніст не має права ні на секунду ліні. Гниючи добами в ліжку, він мусить думати, розважаючись на пиятиках – накопичувати досвіди, передивляючись кіно і читаючи, шукати підказки і натяки про дороги до нових плато найповніших відчуттів.

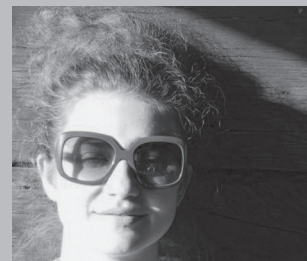
Гедоніст – найпрацьовитіша істота із найвищим рівнем самодисципліни. Навіть коли вам здається, що він провалився у найглибшу безвідповідальну депресію і не виходить тижнями з дому – не панікуйте і не зловтішайтеся, що його безперервна вечірка закінчилась. Він просто зараз насолоджується життям в інший спосіб.

Галя Шиян –

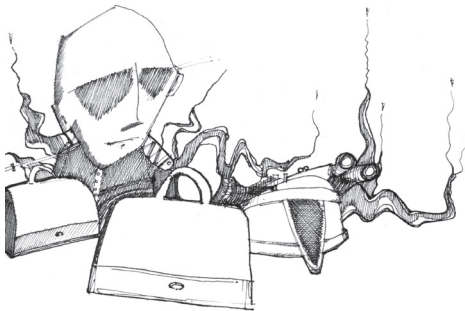
класичний філолог,

приватний підприємець,

аматор фото і поезії

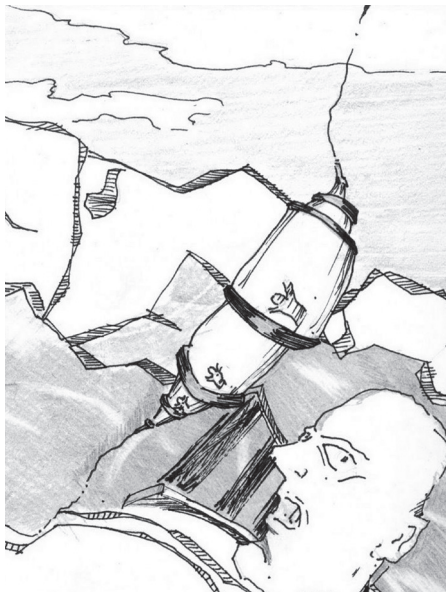
ШУКЕЛЬ, ДЖОБС, СКОВОРОДА

romko

Колись художник Ромко Шукель у своєму живому журналі написав: «Любов - це фактично єдина річ, яка штовхає на подвиги». Тож, якщо взяти шукелеву теорію за основу, на дії і протидії нас проковує винятково любов.

Це як у Григорія Сковороди і Стіва Джобса – ти можеш стати щасливим виключно тоді, коли займаєшся тим, що тобі подобається. Тобто коли працюєш над тим, від чого кайфуєш. Коли кавуєш там, де комфортно особисто тобі. Коли кохаєшся так, як вперше (у кращому розумінні «вперше»). Це таке правило, у яке не віриться через надто затерту затертість, банальну банальність і просту простоту цього правила.

Лінь – це повітря території, де тебе не мало б бути. Лінощі – це не хвороба, не відсутність виховання, не риса характеру. Лінощі – це коли ти не там і не той.

Змалку ми чуємо «Є хочу і є треба». Мовляв, частіше у житті слід звертати увагу на «треба». Треба наступати на горло своїй пісні, треба усміхатися випадковим людям, треба створювати те, чого від тебе чекають. Дурниці!

Любов і лінощі - це як любов і ревності. Геть полярні поняття. Пригадуєте дуже правильну постановку «Чекаючи на ґодо» у львівському Театрі Курбаса? Ті двоє чекали на ґодо і вірили, що лише він, персонаж, реальність якого не міг ар-

Ш

Д

С

гументовано довести навіть Семюель Беккет, може одного вечора прийти і змінити їх життя. Вони зробили вибір, дуже простий вибір, між іншим - жити у кимось визначених рамках, але чекати на спасіння.

Завжди є дві території. Одна – там, де ти почувашся наче у нескінченній черзі на львівському вокзалі. Тобі треба придбати квитки, і ти розумієш, що кожне тіло перед тобою може викупити останні зручні місця. Або тих місць і взагалі не залишиться. Так усе-усеньке життя і стоїш, чекаючи поки нарешті наблизитися до маленького отвору у скляному віконечку. Зрозуміло, починаєш жаліти себе, капризувати, нарікати на все і всіх, лінуватися. Бо інший ти (твій внутрішній голос, приміром) стоїть і дивиться на тебе принизливим поглядом, засуджує. І ось тобі - розгубленість, істерики, незрозуміло що. І от незрозуміло в першу чергу, навіщо ти обрав цю чергу?!

Друга територія – це коли ти сідаєш на велосипед і точно знаєш, куди поїдеш. Навіть коли не знаєш. Апуway ти дуже любиш цю дорогу, цей велосипед і найголовніше – себе, який їде ровером у правильному напрямку. Це територія постійного творення. На таких територіях народжується любов – до себе, до персонажів, яких зустрічаєш (це ж не купе-плацкарт-загальний вагон), до дороги. Там зупиняєшся не тому, що ліньки рухатись далі, а щоб трохи перепочити.

Любити і жити там, де любов, – це набагато економніше, екологічніше і здоровіше. Лишається зробити вибір.

*Володимир Беглов –
журналіст і поет,
працює на радіо
"Львівська Хвиля".
Любить велосипеди,
Прагу, Варшаву,
телеканал ДОЖДЬ.
Вболіває за громадянське суспільство. Хочє гарно постаріти.*

МОЯ АЛЛА

(З циклу «життя моє!!!»)

Не люблю професій, у яких немає мети. А може результату. Не знаю, як це пояснити. Я на багатьох роботах робила, і навіть тоді, коли завдання не виконувала, то принаймні уявляла, який вигляд воно мало би мати, якби я його виконала. А тут щось химерне. Без надії виконати правильно.

Коротше, мій друг влаштував мене журналістом. Влаштував – це дуже гучно, бо мені дали випробування – взяти інтерв'ю.

– Не парся, – говорив Сашко, – журналістика – це робота для тих, хто нічого не вміє робити путьового, хто не може влаштуватися по професії. Сюди весь збрід валить! Ти ідеально підходиш!

Я приміряла комплімент і погодилася.

Завдання було зовсім не складне – взяти інтерв'ю у виховательки, яка місяць тому врятувала дванадцять дітей під час пожежі в інтернаті. Випадок гучний тим, що це вперше, коли згорів повністю заклад, і всі лишилися живими, але не менш гучний тим, що дівчина відмовилася отримати нагороду «Рятівник року» і зовсім не виходить на контакт.

Знайти Аллу в селі у батьків було дуже просто. На кожній вулиці люди на моє питання відповідали майже однаковійсьню:

– Алку з телевізора? Через вулицю пройдете, а там звернете. За хатою діда Степана скрита соломи, за нею вузьенька стежечка. Дійдете до річки, там можна вброд, а далі питаєте. Але немає толку, вона з журналістами не буде говорити.

Опівдні я вже сиділа на лавочці під її двором. Встигла поспілкуватися з собакою (бачила й зліших, але за ідею довелося віддати всі запаси харчів), з батьком (бачила й зліших, але з вилами в руках – ніколи... Втім, він всього лиш ішов на поле перевертати сіно). І бачила молодшу сестру.

– Ти до Алки? – знуцально сказала мала, та не встигла я подумати, що бачила й зліших, як вона додала: – А вона казала, що нікого не запрошуватиме на день народження... – і похнюпила носа.

– Зате я без подарунка, – миттєво відреагувала я.

– Ой, тоді я зараз її покличу на вулицю! Бо в хаті у нас не прибрано!

Декілька годин нікого не було. Під вечір вийшла молода дівчина – на якихось пару років старша за мене. Принаймні, її серйозність на це вказувала.

– Давно випустилася? – відразу із запитання почала вона.

– Звідки? – дивуюся.

– З нашого інтернату. А то я тебе на пригадую...

– Це ж як? – розпливаюся в усмішці. І раптом розумію, що цим підтверджую щойно отриманий діагноз...

– Заспокойся, мала, все добре, – і вона важко шкребе долонею по моїй голові, змішуючи зачіску з залишками мізків, – Усе буде добре. Наш дім відбудують, ти зможеш провідувати братиків і сестричок.

Її рука усе важчає, а серце наливається любов'ю... Її – не моє. Моє так витьохує, що ще тьох – і втьохкається.

– Я ось без роботи сиджу, – обрубую материнські ласки Алли.

– І що?!

– Пропонують журналістом, а я терпіти не можу газет!

– А радіо? – включилася вона.

– Я коли хвилююся – заїкаюся.

– А на телебачення?

– Не беруть.

Я встигаю подумати, що невже інших професій нема, що вона так зациклилась, а потім думаю: в усіх інших я вже себе спробувала. Не в усіх: в стриптизі принципово не піду. З моїми то кривими ногами...

– Вони дурні! – вигукує раптом Алла і прочісує різко проти шерсті моє налаковане коротке волосся.

– Згідна! – вигукую від болю, – Хто – вони?..

– Журналюги, звісно!

– Звісно! – аж пишу, не стримуючи радощів чесання проти шерсті.

– Валять до мене десятками, – продовжує народна вихователька, – інтерв'ю усі хочуть зі мною, героя мені дають. А який з мене герой? Я що хотіла ризикувати життям, витягувати дітей з вогню? Я що про це мріяла в дитинстві, книжки романтичні читала, чи що? Та я нормальна! Не ображайся тільки. Але я нормально хотіла працювати, отримувати за це гроші, жити...

У цей момент я подумала, що теж хочу працювати, отримувати гроші і проїдати їх, але що ж вона все не по суті? Від цього інтерв'ю залежить все щойно перераховане!

– А те, що електрика вся стара, несправна – ніхто й не дивиться, ніхто й не напише! – я вже не відчуваю, чи є ще пір'я в мене на голові, чи ні – слухаю її: – Де розбазарили гроші на ремонт, питаю? Чого журналісти не запитують про це у директора, га? – і Алла штовхає кулаком мене у плече. – Та відколи загорілися плити в столовій минуло дві години, доки вогонь дійшов до спальні! Вони самі гасили, боялися, що всі побачать, чим дітей годувати збиралися. Бачила б ти, чим вони їх годують! – тут Алла ніжненько прим'яла моє розтривожене волосся: – Та ти ж знаєш... от нескладно тільки вийшло! Зірвалася олія, загорілося всяке шмаття, а вогнегасників не було по всьому інтернату... Уяви, усіх вигнали на вулицю, а найменших забули з тихої години!!!

Я намагалася якось пристосуватися до почутого, уявити тиху годину в інтернаті, виробити враження від можливих спогадів. При-

пущення підказують, що це мені мало б не подобатися, тому я широко розкриваю очі і мимоволі вдається перекошена усмішка...

– Героя вони виписали, рятувником називають!!! А з дитинства вогню боюся! Розумієш? Та я сама ледве вийшла з диму, я задихатися почала ще на сходах, розумієш?!! – а ці руки, руки, руки... Але ну його ті руки! У мене щелепа відвисла – так я її слухала.

– Та я не хотіла їх рятувати!!! Розумієш?!! Я нічим не краща за директора, за оте все начальство, розумієш?!! – кожне «розумієш» усе дедалі важче мені давалося – як тут сказати, що не дуже розумію? – Та я цих малих винесла не тому, що мені хотілося їх врятувати!.. – уже безсиліла Алла.

– А чому?.. – неочікувано я.

– БО ВОНИ Б ЗГОРИЛИ!!!!!!!!!!!!!!...

Це був кінець. Повертався зовсім не злий батько усе із тими ж вилами із полів, прибігла собачка, але мені їй не було що дати, пробіглася вулицею сестричка, якій все було цікаво, чи я таки точно без подарунка. А потім вийшла мама і всіх двома словами загнала в двір:

– Додому! Швидко!!!

Я самотньо пошвендяла в сусіднє село. Там проходить траса, і ще були якісь шанси вибратися до ночі в місто. А от зайняти цю вакансію журналіста – ніяких. Адже я не виконала завдання: не встигла задати жодного питання про те, як Алла героїчно рятувала дітей...

*Марина Єщенко -
філолог за освітою, бібліо-
текар за записом у трудовій, і
просто Миша або «справедлива
ти наша» за термінологією
мами. Роблю невпевнені спроби
досліджувати абсурд у літера-
турі й житті.*

НАТХНЕННЯ

або п'ять порад, як його не втратити

Мушу визнати, що заздрю працівникам технічних спеціальностей: вони систематично дотримуються створених роками схем та формул. У творчості такого не існує. Як Данте Аліг'єрі в 13 столітті бідкався на нестачу музи, так жаліються і сучасні творці. Натхнення – «наріжний камінь» не одного століття. Переважно, що простішим та легшим для сприйняття виглядає закінчений витвір, то більша майстерність вкладає в його створення. Однак, існує п'ять практичних порад аби жити із натхненням у злагоді:

1. Знайдіть свою тему. Визначили тему – почали писати. Навіть якщо спершу у вас немає конкретних ідей, які будуть висвітлені у статті – апетит приходить під час їжі. Частенько, людина навіть не уявляє, на які дива спроможний її розум,

якщо правильно його «підгодувати». Дайте своїй думці можливість «зацепитися» за цікаву тему, і далі вона понесе вас сама.

2. Утримуйте свої думки у фокусі. Якщо ви вже працюєте протягом декількох годин – дайте собі відпочити. Відкрийте для себе кьюбінг, фрірайтинг та брейншторм. Якщо останнє речення здалося вам переліком незрозумілих термінів – відкривайте для себе нове! На початку хаотичний тип мислення може виявитися вкрай незручним, проте наступні тренування будуть тішити вас результативністю!

3. Не намагайтеся охопити все, залишайтеся людиною! Спілкуйтеся із друзями, питайтеся їх порад та досвіду, відвідайте різнопланові заходи та проводьте час у приємній компанії! Коли багато працюєте – мотивуйтеся відпочинком і згодом справедливо винагороджуйте себе!

4. Знайдіть власну музику! Дяка Богу, часи Середньовіччя давно минули, проте творити для усіх – усе-одно що «писати у стіл». Здебільшого уявлення власної аудиторії лякає та відсторонює від роботи, отож знайдіть власного читача або глядача та зосередьте свою увагу на ньому.

5. Ніколи не надсилайте лист чи здавайте роботу у той день, що писали – передивіться своє творіння через деякий час. Звісно, ви можете відредагувати його відразу після того, як поставите останню крапку чи зробите останній мазок, проте навряд чи вам вдасться бути при цьому об'єктивним. Повірте, якщо ви перечитаєте свій витвір вголос наступного ранку чи передивитися – то обов'язково знайдете там кілька речей, які можна зробити кращими.

Анастасія Ліберчук – студентка-журналістка. Відносить себе до сучасної патріотичної молоді, приймає активну участь у творенні сучасних культурних процесів на тенах України та поза її межами.

ПРО ІГОРКА

«Просто неба» розпочинає публікувати прозовий дебют письменниці – цикл оповідань «Про Ігорка». Безробітний журналіст Ігорко живе з батьками у Львові. Він розчарований у обраній професії, в особистому житті повний штиль і, переважно, час минає у теревенях з друзями – такими ж як і він доволубогемними персонажами. Всі герої, події і локації вигадані, будь-яка схожість із реальним життям невинуваткова. Це ж Львів, самі розумієте.

– Мамо, мамо, йди сюди, скорше!

Мама примчала з кухні, на ходу витираючи руки вологим рушником, і підкрутила звук. Місцева світська хроніка показувала сюжет про те, як Ігорків однокласник Юрко Радзівський відкрив власний ресторан.

– Ну й розкабанів же він! – прокоментувала мама.

Юрко і справді змінився – напустив солідності. Єдине, що залишилося від трієчника Радзівського, це добре підвішений язик. Говорив з екрану він таке:

– Моя ідея – антигендерний ресторан. Ресторан, створений чоловіком для чоловіків. Ви розумієте, про що я?

– Якась голубизна – бовкнув Ігорко і мама тут же зацїткала.

– Ні, це не те, що ви подумали – заперечив з екрану новоспечений ресторатор – я говорю про високу кухню. В цілій Європі вважається неприпустимим допускати до високої кухні жінок. От я виріс в галицькій родині, де всі хвалили страви моєї мами і бабці, але насправді вони лукавили. Борщ завжди був кислий, деруни недосмажені. Мене з дитинства болів живіт від родинних обідів. Розумієте, ми звикли говорити компліменти жінкам, але, коли поколіннями жінки повторюють ті самі помилки, я вважаю, нам, чоловікам, треба взяти справу у свої руки.

– Уявляю, як приємно все це слухати його мамі з бабою. Ігорку, я завжди знала, що той Юра не є добра дитина – і мама скрушно зітхнула.

– Я вивчав ресторанну справу в Чехії. Там працюють виключно чоловіки. І я вважаю це правильним, тому запровадив таке у власному ресторані. Тільки мужчина може бути грамотним офіціантом, а не так, як в нас у Львові, скрізь обслуговують сцикухи.

На слові «сцикухи» ведуча-блондинка роззявила рота. Видно, Радзівському допекли місцеві заклади харчування.

– Скажіть, а яка стилістика ресторану «Гедоніст»? – перебила його журналістка, вочевидь побоюючись, що зараз шановний ресторатор обліє гнівном решту спонсорів передачі.

– О, ви знаєте, це мікс, своєрідний ф'южн. Я вирішив поєднати класичний айріш паб з пражським стилем!

Далі заговорили про меню і карту напоїв. Мама підвелася щоб іти на кухню.

– Слухай, мам, ну як же це так?

– Що «так»?

– Ну мені дивно, як це йому вдалося?

– Сам подумай, а хто його батьки – торгаші!

Мама сказала «торгаші» з інтонацією, сповненою споконвічно-го презирства інтелігенції до пролетаріату. Торгаші ганяли бусами в Польщу, давали хабарі, «рїшали питання», множили статки, зводили хати в Брюховичах, купували посади, будували з відкатами торгові центри, балотувалися в депутати, клали болт на мораль, вітали з релігійними святами співвітчизників на місцевих телеканалах. І тільки Ігоркові батьки не відкрили в собі підприємницької жилки. Мама все життя пропрацювала вчителькою в музичній школі, батько – інженером у проектному інституті. В кухонних балачках вони насміхалися із несмаку торгашів, вважали себе вищою кастою, проте так і не спромоглися на квартиру єдиному синові.

Показували вже інший сюжет, мама пішла на кухню, а Ігорко поринув у спогади. У школі вони з Радзівським були найкращими колегами. Стільки уроків прогуляно, стільки скурено за майстернями трудового навчання, стільки зіграно на приставці... Підлітками їм здавалось, що це справжня чоловіча дружба і вона назавжди. Але сталося те, що найчастіше трапляється із шкільною дружбаю. Ігорко поступив в університет Франка, а Юра не поступив ні в універ, ні в політех, ні в мед. У першій половині двотисячних він не завіттівся в жодній молодіжній організації, не виринув активістом на Помаранчевій революції, взагалі зник з поля зору. В тісному Львові дороги шкільних приятелів розійшлися. А тут – бац! Вчився в Чехії! Відкрив ресторан!

Ну як можна відкрити ресторан у Львові? У Львові, де майже всі заклади громадського харчування підім'яла під себе мережа «Дефіляда»?

«Дефіляда» друкувала свої меню гібридною мовою із претензіями на довоєнний львівський балак, поширювала листівки, на яких цар Франц Йосиф I у костюмі байкера розповідав махрові анекдоти про вуйка і москалів, піднімала ціни на крихітні порції струделів та сирників. Творці «Дефіляди» по всіх інформаційних каналах наголошували, що відроджують із попелу традиції. Насправді ж вони придумували міф: трохі забарвлену історизмом і таку ж неправдоподібну солодку аж приторну «львівськість».

І – на тобі! Радзівеський зі своїм «антигендерним» рестораном. Щось тут не так. Якби йому справді допомогли батьки-торгаші, то чи обсирав би він родину з екрана телевізора?

Ігорко поліз на фейсбук шукати Радзівеського. У профілі Юрка писало, що він «married with Svetlana Savelieva». Кілька фоток з весілля в улюбленій обробці львівських фотографів «сепія плюс пере-світ». Кілька фоток за столом у вишиванках, не зрозуміло, правда, Різдво чи Паска. Ну от хто вдягає вишиванку, коли вдома при святі сідає жерти? Дружина в Юрка блондинка, нічо така, може бути.

– Ну, видно, що жидівочка – прокоментувала мама із-за плеча – або москалька.

Або і те і те.

Звісно, мамі було трохи стрьомно, що халамидник Юра став он яким бізнесоком, а її син безробітний журналіст на шії в батьків. Ігорко це відчував, і більше говорити з мамою на цю тему не хотілося. Але секрет успіху Радзівеського не давав спокою. Перед сном Ігорко написав Наталці в чаті: «завтра на пиво під діаню 11.00»

Перевіряти, чи Наталка відповіла і телефонувати вранці Ігорко не став. Все одно прийде. Він ще хотів дописати, щоб не вдягала лосіни, але, як завжди, не наважився.

З Наталкою Ігорко гуляв, коли ні з ким не зустрічався. Але виходило так, що переважно він тусувався тільки з нею. Наталка вчилася у паралельній групі. В універсі вони майже не спілкувалися. А пару років тому якось потрапили в одну компанію і подружилися. На відміну від Ігорка, вона працювала за спеціальністю — писувала про мистецтво у львівські газетки. Іноді Наталка прибріхувала, наче в Харкові (чи Києві, залежно від ситуації) на неї чекає таємничий хлопець. З нею було легко і весело.

Ігорко спізнився на п'ятнадцять хвилин і ще деякий час споглядав понуре видовище: на помості під фонтаном Діани, оточені групою туристів, львів'яни повільно й пафосно танцювали танго. За двадцять дванадцять прийшла Наталка. Звісно ж, вона була в лосінах, поверх яких одягла коротку мішкувату сукню в горохи і крихітну курточку зі шкірзаму типу «я-наречена-байкера». На шию Наталка намотала величезний індійський шалик вирви-око оранжево-рожевих відтінків, а кульчики у неї були із репродукціями Модільяні.

– Так, а чо' тут, а не в барі?

– Ми йдемо в новий бар.

Вони без проблем відшукали вивіску «Гедоніста» на вулиці Краківській. Під дверима Наталка скомизилася:

– Це шо? Нова «Дефіляда»? – заклади «Дефіляди» відкрилися у Львові як гриби після дощу. А найближчі Ігоркові друзі ходили туди лише під примусом, коли до когось із Києва приїздив знайомий турист, ну або начальство зобов'язувало бавити гостей із іншого регіону.

– Та ні, це трушний чеський бар, от я був у Празі, так, ти знаєш, там офіціанти виключно мужики, то тут так само.

– Коли це ти був у Празі?

– На третьому курсі – забрехався Ігорко і вони увійшли.

Всередині було порожньо. За єдиним столиком на дві особи величезна бабера-гіпножаба щось втуляла непримітному мужичкові. Ця тітка видалася Ігоркові знайомою, але приглядатися він не став – такий тип жінок сидить по всіх чиновницьких кабінетах. За спиною бармена на всю стіну була роздрукована карта Праги. Вихідне зображення мало низьку роздільчу здатність і тому назви вулиць майже не читалися. А загалом, все як скрізь – обшивка «під темне дерево», метал з «притирочками», стягнуті з інтернету довоєнні реклами.

Вони сіли за столик для восьми осіб. Офіціант із бейджиком «ВЛОДКО» одразу ж перепитав, скільки їх. А почувши, що все-таки двоє, скривився і простягнув меню. Ігорко подумав, краще б обслуговувала якась «сцикуха». За переглядом меню він швидко розказав Наталці історію про Радзівеського і що незле би було з ним поспілкуватися. Коли «Влодко» прийшов знову, Наталка вирішила замовити пива:

– А у вас є розливний темний «Козел»?

– Нема.

– А пляшковий?

– Нема.

– Ви знаєте, от я була у Празі, так там у всіх закладах є розливний темний «Козел»

– Є світлий пляшковий «Козел», двадцять сім гривень пляшка – видувив із себе «Влодко»

– Його в Донецьку варять – зневажливо буркнула Наталка.

– Так ви будете замовляти?

– А можна поговорити з власником? – зненацька вставив Ігорко.

На гопуватому обличчі офіціанта промайнула тінь переляку.

– Ні, ви не хвилюйтеся, я просто з ним в одному класі вчився – поспішив заспокоїти Ігорко.

І тут офіціант «Влодко» видав геть несподівану репліку:

– Ви мабуть щось плутаєте. Ось наша власниця – і він кивнув у бік столика із «гіпножабою».

Це заскочило Ігорка зненацька. Він озирнувся – бабера нависала над дядечком із якимись вказівками. Вияснити з нею, хто тут власник, не хотілося. Наталка попросила підійти пізніше, бо вони ще не визначилися, і «Влодко» відчалив.

Помилки бути не могло. Це той самий розрекламований по телеку «Гедоніст». Празький стиль, айріш паб, хлопці-офіціанти. А де ж Юра? Ігорко став гортати меню в пошуках хоч якихось вихідних даних і паперовий документ повідав істину. На сторінці стояла кругла печатка:

«ПРИВАТНИЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ САВЕЛЬЄВА ВАЛЕНТИНА ПАВЛІВНА»

І тут Ігорко нарешті пригадав, де бачив «гіпножабу». Напередодні увечері він переглядав фотки зі сторінки Світлани Савельєвої, на одній Юркова дружина і справді обіймала дуже схожу тітку. Там ще підпис був лаконічний «с мамой». Ігорко запам'ятав цю фотку, бо там обидві були в купальниках на турецькому курорті і фігурка Светочки вигідно контрастувала на фоні моржовидної мамаші.

– Пішли звідси, стрьомно тут – перебила його думки Наталка.

Вони вийшли з «Гедоніста» так нічого і не замовивши, а вже на вулиці Ігорко сказав:

– Уявляєш, я бачив по телеку, як мій однокласник розпинається, що це його ресторан, а насправді це ресторан його тещі.

– Так по-галицьки всьо, чо' ти дивуєшся? – для Наталки не існувало розчарувань.

Наталка говорила про якусь відкриту виставку. Що їй конче треба туди потрапити і сьогодні про це «відписатися», і що це дуже круте відкриття з фуршетом, і там зараз вся тусовка, тому треба поспішити, бо ці дармоїди все вип'ють.

Подія і справді була непересічна. В галереї «Згарда» презентував свою відеоінсталяцію молодий і перспективний митець, надія львівського контемпорарі-арт Павло Галайдаш. Пашенька «засвітисся» на місцевому небосхилі вже давно і частенько радував публіку перформансами. То вимаститися морозивом львівського

холодокомбінату, то випустить курей на площі Ринок. Аж ось півроку тому він виграв престижну стипендію фонду Генріха Шльосса і поїхав до Берліну працювати над новим безсмертним шедевром. Тепер роботу закінчено і перед європейським турне відеоінсталяцію «Auslernen» презентують у рідному місті митця.

На підході до галереї Ігорко мало не збив завсідник усіх фуршетів шістдесятилітній художник Микола Гуменюк. Корифей був тверезий, але матюкався в сиві вуса і поспішав чомусь у протилежний бік. Всередині галерея являла довгий коридор, де зазвичай розвішували картини. В кінці коридору була трохи просторіша квадратна кімната. Там Галайдаш і розмістив свою відеоінсталяцію. Відвідувачі виходили, ставили на візочок посеред коридора недопиті пластикові стаканчики кисленього білого вина і йшли геть. Перед входом до кімнати тусувалися друзі художника. Сам Павло навчився в Берліні одягатися по-хіпстерськи, тобто в найнепримітніших лахах бути завжди у центрі уваги. От стоїть такий весь у сірому серед гурту строкатої богеми, і видно, що насправді він крутіший, найкрутіший тут.

Наталка відразу ж почала теревенити зі знайомими дівчатами і споглядати прекрасне не квапилась. Ігорко звично підгрів зі столика прес-реліз, привітався з митцями і зайшов до кімнати.

Видовище і справді було непересічне. Під безперервний дабстеп на кожну з чотирьох стін проектувалися різні фрагменти відео. Зрозуміти одразу, що це, було важко. Наче з якихось рожевих кратерів виривалися білі хробаки, або бризкала рідина. Воно здавалося таким знайомим і від цього дещо неприємним. В Ігорка сталося деяку і він пригадав вранішню історію з «гіпножабою» в ресторані. Ролики повторювались, музика вантажила. В рожевому світлі Ігорко пробіг очима прес-реліз: «Відеоінсталяція «Auslernen» молодого українського митця Павла Галайдаша показує нам витискання сутності в дискурсі нового гуманізму епохи постмодерну. Робота створена за сприяння фонду Генріха Шльосса на мистецькій резиденції в Берліні у вересні-квітні 201*-201*рр. ... Художник оперував нестандартними для класичного розуміння мистецтва засобами, як-от макрозйомка людської шкіри...»

Стоп! Як це «макрозйомка людської шкіри»? Ігорко підвів очі від аркуша. Ось чому це все таке до болю знайоме і неприємне. В кімнаті крім нього був ще знайомий художник Ромко Швець. Цей не їздив на мистецькі резиденції, просто валив метр на метр абстрактні полотна для офісів, але щиро захоплювався контемпорарі-артом.

— Слухай, а чиї він прищі давив? — спитав Ігорко замість привітання.

— Так свої ж. Почитай там далі пише.

В останньому абзаці і справді писало щось типу: «митець обрав спосіб пізнання світу і доколишньої реальності через пізнання себе і самозаглиблення у власне тіло». Куди вже далі самозаглиблюватися. Гівно експонували і до нього.

— Ну що я маю про це написати? Він би ще ванну згушонку туди поставив! — Наталка трясла сигаретою над поймаканим прес-релізом.

В захищеному від туристів барі «Інгмар Бергман» Ігоркові друзі гасили пивом враження від зустрічі з мистецтвом.

— Так перефразуй цей прес-реліз та й по всьому — озвався товстун Місько з радіо «Порт Лемберг»

— Ти хочеш сказати «скопіпейсть»? — образилася Наталка

— Я не мав на увазі скопіпейстити.

— Я знаю, що ти мав на увазі! Ти б хоч раз проїхав в маршрутці і послушав, яку пургу ти несеш в ефірі, а потім тринди хто тут копіпейстит!

Ігорко не втручався в журналістську дискусію, бо за два столики ліворуч крізь стіну цигаркового диму розгледів знайоме обличчя. Це був «Влодко», голуватий офіціант із «Гедоніста». Вранішня історія з рестораном не давала спокою. Ну він має знати Радзієвського. Не приснилась же Ігоркові ця телепередача. За столиком біля «Влодка» сиділи якісь лоби, мабуть фани «Карпат». Не підсідати ж до них.

Раптом «Влодко» рушив в бік туалету. Усвідомлюючи увесь дебілізм ситуації, Ігорко все ж вийшов слідом. Це нагадувало якийсь артхаус про гейське кохання. Ось він йде в тубзін за іншим хлопцем, за хлопцем-офіціантом, якого він бачив напередодні. Це не артхаус — це парнуха! Але гештальт з історією про Радзієвського треба закрити.

Заходити досередини Ігорко не став. Якщо цей чувак і справді прийме його за голубого і покличе на допомогу друзів, хай краще б'ють на паркеті, ніж на засцяній плитці.

— Слухай, Влодку, я сьогодні рано був у вас в ресторані, ти нічого не подумай, я дійсно бачив по телевізору свого однокласника і він казав, що ваш ресторан... — почав скоромовкою Ігорко, але офіціант «Влодко» не здивувався.

— Ну я па житні Саша вопше, «Влодко» то тіпа на роботі — заговорив він бичим суржиком — я поняв, що ти про Юру питав, він зять Валентіни Паловни, але не, не власник. Він бусом в Польщу ганяє за продуктами і ше може на камеру потриндіти еслішо якато реклама. Це Валентіна Паловна придумала шоб самій не світитись.

Ігорко потис руку Саші і зайшов до вбиральні.

Того ж вечора, засинаючи, він думав про життєвий вибір. Як же добре бути вільним митцем. Сидиш собі в Берліні, давиш прищі. Для цього не треба навіть женитися на багатій тещі. Він обов'язково стане митцем. Колись. Потім. Пізніше.

Приснилось Ігоркові, наче він знову в дев'ятому класі. На виховній годині керівничка викликає Радзієвського і вимагає перед усім класом зізнатися в брехні. А Юра викручується, відбрікується, каже, що чесно-пречесно, він нікого не обманював, просто трохи перебільшив. Він справді вивчав ресторанну справу в Чехії під час дводенної екскурсії Прага-Дрезден.

І керівничка пише в його щоденнику зауваження, адресоване, звісно ж, тещі, Валентині Савельєвій. Ігоркові все це страшенно подобається, на обличчя налазить посмішка, аж тут кера звертає пронизливий погляд на нього і каже таке:

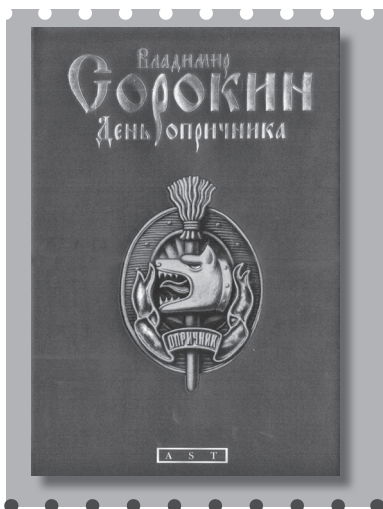
— А ти, блін, здоровий бовдур, тридцятка скоро, безробітний, висих на шії в батьків, цілими днями в комп втикаєш! Хоч би одну фотку з мамою на фейсбук виклав.

Далі буде ...

Оксана Васюків (-Кукул) —
художниця,
поетеса.
Авторка збірки поезій
«Собаки святого Бернара»
(Київ, «Смолоскіп», 2010 р.)

Л І Т Е Р Е Ц Е Н З І Ї

Владімір СОРОКІН
«День опричника»
М.: Вагриус, 2011

Як з похмілля душа гарної пісні просить, так з літературного застою — книги свіжої, вчасної. Як не спечеш пирогів у духовці закеанській, так і не буде трапези словесної, серцю українському милої. «День опричника», мов рік ведмеда російського, бурого, відгукується в Китаї з Європою. А решта світу вдвляється в пузир новинний, завмирає. І лише баламут-борзописець наважується підійти до краю пузира і промовити: «Супроти опричнини нікому не встояти!».

І ти віриш цьому. Ти віриш цьому баламуту Сорокіну, борзописцю Владіміру. Ти віриш всьому, що виходить з-під пера цього красномовця ака вісника. В усі оці червоні «мерини», радіо «Русь», сигарети «Родіна» і цигарки «Росія», в оцей березовий сік «Єсенін», джерельну водичку «Алтай» та пиво «Єрмак». Врешті-решт, ти просякаєш теплом і любов'ю до опричників, що проливають кров ворогів государевих, відступників православних. І не тому що ти вболіваєш за долю Росії, а тому, що саме ці сучасні опричники, — рішучі вбивці, владолюбні садисти, нуворіші нового часу, мегаонаністи, содоміти в овечій шкурі, — одного щасливого дня розпиляють й продадуть землі колись єдиної колись могутньої держави: схід — японцям, Сибір — китайцям, Краснодарський край — нам, Алтай — казахам, Псковську область — естонцям, Новгородську — білорусам. А собі — серединку залишать. І слава Богу.

Адже немає в світі іншої справедливості, як справедливість полікультурна, міжнаціональна. Справедливість, при якій татари, мордва, башкири, євреї, чеченці, інгуші, черемиси, евенки, якути, марійці, карели, осетинці, чуваші, калмики, буряти, удмурти, чукчі та багато інших народів відчуватимуть солодкий присмак свободи, а не гіркий смак життя. І, як влучно написав автор, немає тієї Красної площі — суворой, лютой, драконівської, де в граніті лежав труп винуватця Червоної Смути, немає цвинтаря поплічників його, а є лише площа гарна, весела, музична й

по-справжньому Червона з побіленими кремлівськими стінами. А наостанок я перефrazую відомий фіміам Маяковського: «Російську би вивчив я тільки за те, що Путін не чив українську!».

Юкіо МІСІМА **«Заборонені барви»** Харків: Фоліо, 2011

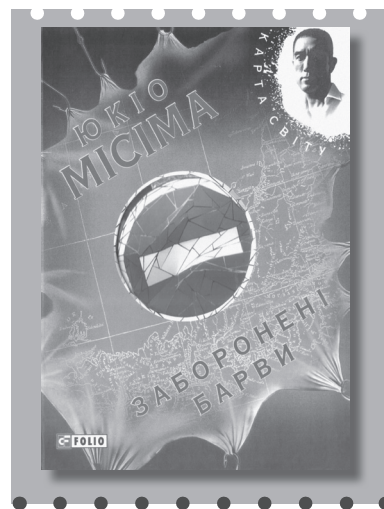
(Переклад з яп. Дмитра Москальова)

Коли ви почуєте сморід громадського туалету, не забудьте завітати всередину. Можливо, саме тут ви надібаєте гейське товариство. Мовою гомосексуалістів туалети називаються «офісами», де в «конторах» для офіційних зустрічей проводяться «наради». Щоправда без відповідної системи комунікацій вам доведеться нелегко. Проте, якщо у вашому арсеналі присутня така зброя, як здібність до липкого підморгування чи до ледь помітних жестів, або ж знання паролів, — успіх вам гарантований.

Якщо ви чоловік, який народжений, щоб бути коханим жінкою, і вважаєте, що кохання чоловіків є природним, завітайте також у чоловічий клуб за інтересами (в народі — «Рудон»). Гадаю, вже після рукостискання відвідувачі спростують для вас заявлену догму «чоловік має кохати жінку». Втім обачність вам не зашкодить. Адже гомосексуалісти — це зграя хтивих, збуджених наркотичною залежністю чоловіків, які нічого не роблять, крім того, що бажають, обирають, підшукують, переслідують, моляться, сумують, зітхають і мріють.

У суспільстві, яким керує гетеросексуальність — загальний принцип більшості, що нав'язує кожному свої одвічно занудливі порядки — місця для геїв майже не залишилося. Є поодинокі клуби, громадські вбиральні, власні помешкання, готельні номери, де гомосексуалісти можуть віддатися в обійми загадковій могутній силі, яка затаює їх у трясовину чуттєвості, т.зв. релігії, що сповідує фалічний культ. Однак відвідування гомосексуальною парою театру, каварні, парку розваг чи навіть поїздка за місто обов'язково супроводжуватиметься панівним принципом більшості, — осудом з боку громади через нібито аморальність, яку пропагують геї.

Не кожному дано зрозуміти, що гомосексуальна спільнота руйнує усталені порядки зовнішнього світу, ці люди трощать установлений алфавіт суспільства, із віртуозністю фокусника перетасовують його й вишкочують літери в хаотичному, їм одним зрозумілому порядку, коли звичні початкові літери дивним чином перетворюються на щось на кшталт СЧЬЙФ. З іншого боку, якщо ви обіймаєте високу посаду й піклуєтеся про свою репутацію, слід захистити себе шлюбом, а гріховні утіхи втаємничити від осудливого ока. Адже ми не стидаємося нашої аморальності, ми боїмося, що з нас глузуватимуть. Ми смішні доти, доки привертаємо увагу суспільства. Коли ми виявляємося смішними

поза його межами, то одразу перетворюємося на об'єкт нищівного глузування.

Звичайно, в суспільстві нерідко трапляються чоловіки, які кохаються з ким завгодно, окрім своїх дружин. Але якщо чоловік не поділяє сексуальність дружини? Якщо чоловік не поділяє її дозвільний час? Безліч танців. Безліч фільмів. Теніс. Безліч походів у магазини. Різноманітні прийоми та фуршети. Салони краси. Поїздки на автомобілі. Нескінченні марні балачки про законності та подружні зради. Незчисленні примхи та різноманітні примхливі задуми, пов'язані з домашніми справами. Хто може гарантувати, що поза межами їхнього іграшкового сімейного щастя, поза межами їхньої лялькової гри в чоловіка та жінку, його не почнуть поїдати сумніви в дешевині власного тіла? Сумніви безкоштовної повіі, що змушена віддавати своє тіло на поталу представників обох статей.

У часи, коли аристократка могла переспати з негром, посол — із провідисвітом, король — із блазнем, геї могли вільно прогулюватися алеями та пліткувати про голлівудських акторів, заводити амурні пригоди і розповідати непристойні анекдоти. Адже ніхто не заперечить, що жоден чоловік не зможе зупинитися, одного разу відчувши близькість із собі подібним. Гомосексуаліст із активною життєвою позицією, ким би він не був, зазвичай усвідомлює власну мужність, яку він плекає й тримається за неї. А всі, так би мовити, небезпечні зв'язки, в чім звинувачують геїв, не більше, ніж порожні балачки. Як може бути небезпечною ватага нікчемних женоподібних хлопчаків, що стали жертвами власної краси і віку? Отже, якщо ви цураєтесь вигаданої не вами системи заборон, сміливо крокуйте на голоси «квітки закону» й «вогню темряви», легковажного кокетства та холодного розрахунку. Скиньте із себе кайдани! Роздягніть догола душу! Розкрийте сором свого тіла! Відкиньте геть свої запони! І ви відчуєте піднесення, гідне безмежній відданості чоловікові. За свободу від порядку! Банзай!

Сторінку підготував
Максим Ольга

К І Н О Р Е Ц Е Н З І Ї

ПАРИЗЬКА ІСТОРІЯ

(Реж. Крістоф Оноре, 2006)

Паризька історія могла статися будь-де і не обов'язково в Парижі. У Львові, наприклад. Хоча, ні. У Львові вона не могла статися. У Львові невиховане бидло, яке ніяк не навчиться бути не-бидлом. Тому вона сталася там, де сталася («вичерпна» інформація – прим. ред.).

У квартирі задимлено. Ну, всі курять. Для нас (львів'ян – прим. ред.) – це дивно. Ми виходимо на балкон чи на вулицю. Бидло курить в під'їзді, на сходовій клітинці. А ще залишає порожні пляшки з-під пива. В квартирі головних героїв (двох симпатичних братів) курить тато Мірко, мати (вона живе окремо), колишня молодшого брата. В Європі кажуть просто «колишня», а не «колишня дівчина». Ну, можливо, так кажуть не тільки в Європі. У Львові кажуть «колишній хлопець», тому що зазвичай дівчата кидають хлопців. Це може бути львівською історією?

Я подумав, що це зовсім не важко зняти любовну мелодраматичну історію на задвірках старого міста. У Львові достатньо гарних краєвидів з вікон обшарпаних будинків. Просто в нас немає режисерів. А ті, що були, вже роз'їхалися у різних напрямках на виїздах з міста. Шкода, я і сам міг би зняти, але для кого? Мене зрозуміли би, напевно, одиниці. Ось вам львівська історія: молодий талановитий режисер не може знайти свого місця в سینематографі, бо знімає виключно для себе і кількох «одниць», які вже звикли до постійних пошуків автора.

Молодший (Луї Гаррель) заліз в одязі й взутті у ванну до брата (Ромена Дюрі), тому

що йому було не важливо, що промочить одяг, одяг висохне, йому важливіше було зрозуміти, що сталося з братом. Львівське бидло збентежено здуває пил з одягу й щохвилини протирає взуття, проте під зад викладає куртку навиворіт, щоб зовнішня сторона залишалася чистою. Дарма, що потім брудом вдягає до себе.

Коли молодший (Луї) зупиняється біля афіш фільмів «Останні дні» та «Історія насильства», у нього з'являється усмішка. Львівське бидло усміхається, коли на афішах – «3D» та «Скоро...». Знаєте, якби у Львові крутили Девіда Кроненберга й Гаса Ван Сента, я також ходив би у кінотеатри. Купував би квитки й жер би поп-корМ. Ще одна львівська історія: юнак, який прагне змінити світ, не погоджуючись із загальноприйнятими стереотипами, ігноруючи народні традиції, відкидаючи суспільну мораль, шукає себе в перших спробах зняти короткометражний фільм, запрошуючи до участі своїх батьків і друзів; не слухаючи докори баби й діда, продовжує вірити в себе і у свій фільм, який має принести непрофесійним акторам славу, а йому – визнання.

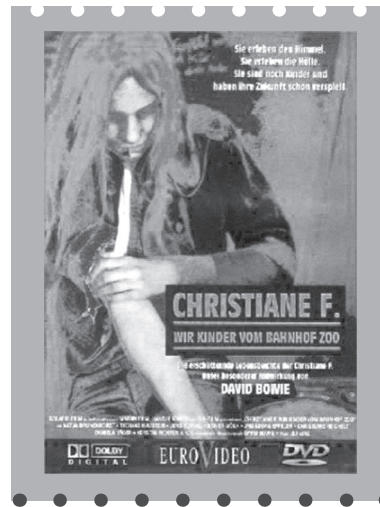
Я також хотів додати, що молодший (Гаррель) вискакує з ліжка так само як і я. І що цей фільм можна дивитися на одному диханні. Львівське бидло (насправді це все приїжджі тупоголові селюки) часто дорікає, що «такі» фільми «дуже важкі» для перегляду, що ці фільми «навантажують...». «Паризька історія» – не той випадок, він навантажує набагато менше за відрубані голови мертвяків, відірвані частини тіл в авіакатастрофах, інвалідів-солдатів і бойовиків-терористів. Просто проявіть повагу до Крістофа Оноре і подивіться цей фільм. Хоча я впевнений, що Львів'яни його вже бачили.

КРІСТІАНА Ф. – МИ ДІТИ ЗІ СТАНЦІЇ ЗОО

(Реж. Ульріх Едель, 1981)

Уперше я спробував героїну на концерті Девіда Боуї. Саме тоді, коли трьох екстазі виявилось для кайфу замало. Так... тоді Девід Боуї збирав стадіони. Моя подруга навіть розписала свою куртку: «BOWIE».

Я стояла біля самої сцени. Девід був у червоній куртці. Під курткою була синя сорочка. У Девіда – коротка зачіска і рівний ряд білих зубів. Усі на концерті перебували в ейфорії і від його пісень, і від нього. Хтось був під кайфом, а я – ні. До речі, моя перша спроба відбулася в авто.

Так, вона понюхала гери, і її знудило. Вона пофарбувала волосся, щоб здаватися дорослою. А їй стукнуло тільки 14! Проте вона – молодець. Коли мені було скрутно, вона діставала мені гроші на героїну.

Я привезла йому гроші на станцію «Зоопарк», де він працював. Він дрючив прутні чоловікам, і ті платили йому. Тоді це був його основний заробіток. Чесно, мені це не дуже подобалося, але я з цим змирилася після першої вмазці.

Я не хотів, щоб вона кололася. Я розумів, що нам тепер вдвічі більше треба заробляти. І я не знав чому допоміг їй вмазатися. Коли вона запропонувала мені переспати, вона сказала, тільки без героїну! Я сказав, гаразд, мала, тебе лякає смерть, я тебе розумію.

Ми ні чорта не розуміли один одного! Коли ми з тим всім лайном покінчили, ми були свідомі того, що можемо себе контролювати. Ми прийшли на станцію Зоо, і сказали собі, от тепер ми точно знаємо, що вміємо зупинитися, і від ще одного разу нам гірше не стане.

Ми вмазалися, і вже остаточно. Ми зійшлися. В цьому світі виживають сильні. Слабкі помирають. Вона була слабкою. Принаймні такою вона мені здалася. Потім я прочитав у газеті, що наша спільна знайома померла від передозу. Мені її стало шкода. Але що вдієш, якщо всі ми – діти зі станції Зоо?

P.S. Якщо вас не цікавить проблема наркозалежних дітей, подивіться хоча би на Девіда Боуї, який знявся у ролі самого себе.

Сторінку підготував
Максим Ольга

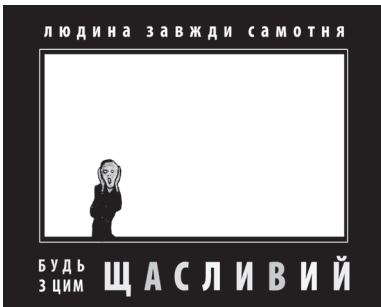
ОГЛЯД БЛОГОСФЕРИ

NEM ÉRTEM!

stood
05.06.2012

Ба чи правильно я поняв, що від тепер коли у мене ся будут шось питати по-руськи, я маю відповідати по-мадярськи?

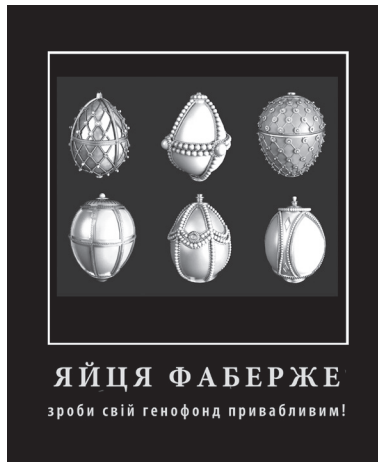

НАБЛЮДАТЕЛЬНЕ

panyanka_2
08.06.2012

Тіки шо чистила френдстрічку від лишнього і обнаржила новий тренд. Раньше було модньо любий печальний настрій іменувати депресією, хотя наверно і зараз подобне битує в масах, а щяс всі іменують себе соціопатами. Даже обнаржила 4 чоловіка з однаковою назвою блога: "днівник соціопата". Вот інтересно, це коли в нас всі так успіли на психологів вивчиця, шо так умело себе діагностірують? І ваще, з яких пір психічне здоров'я стало немодним?

ЯЙЦЯ ФАБЕРЖЕ

зроби свій генофонд привабливим!

dziga-ya
2.07.2012

Під вікном ходить чоловік і розмовляє по мобільному українською!!! Боже, почуваюся як удома!!! Це лише вдруге за більше ніж три роки тут, як я чую українську на вулиці від абсолютно невідомої людини. Якби Т. був вдома, відправила б його знайомитися)

tsynamon
06.06.2012

У мене якесь страшенне упередження до людей які під час знайомства вимовляють свої імена дивним способом - Калян, Тальян, Ваван, Ірусік, Натусік, Танюсік. Коли таке чую роблюся злий, але ще не придумав як би то поудливіше реагувати. Мо шось порадите?

НУ І Я ПРО ЄВРО

singularia
2.07.2012

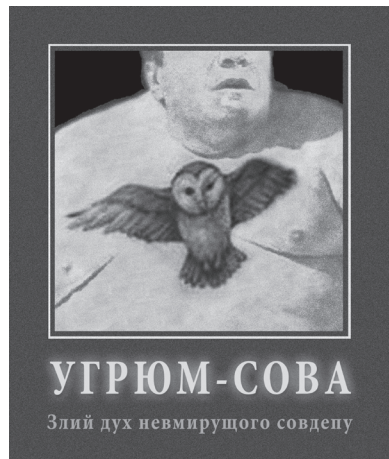
Хай би все в житті, як з оцим Євро: боялася-боялася - а чого? Виявляється, в нас так багато простору! І зовні, і внутрішньо - ніхто нікому не заважав. Причому для нас же самих це відкриття: ви взагалі впізнаєте себе у цих їхніх відгуках? Такі прекрасні люди...

vzahalinijak
08.06.2012

Ще до 12 дня висловилися всі, хто тільки міг. Усім від мене шось треба (ніби в цілому світі немає нікого, крім мене). Починаючи від якихось глобально-загальнодержавних питань до вузькоробочих, і навіть до "Тобі не потрібне кошеня?"

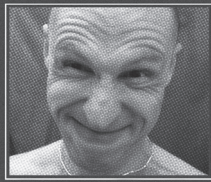
Хочу бути президентом. Ніхто тебе не чіпає, зайвий раз не смикає. Тих, хто чіпає і смикає, відразу ізолюють. Тих, спокійно, літай собі на вертольотику і бігай по пеньочках у радість.

УГРЮМ-СОВА

Злий дух невмирушого совдепу

ОГЛЯД БЛОГОСФЕРИ

NO TO CONTEMPORARY ART
TOGETHER WE CAN STOP IT

НУ ДУЖЕ ПОЗИТИВНІ ПОНЕДІЛКИ

Zuzichka
2.07.2012

Вранці пообіцяла другу, що посміхнусь трьом незнайомим людям. Йшла вулицею і посміхалась, ніхто не шарахався, всі посміхались у відповідь, спочатку трохи дивувались, але все ж посміхались. Повертаючись із виконаною місією зайшла у маленьку крамничку. Роздивляючись дрібнички я вже й забула про своє відкрите налаштування, як у дверях з'явився чоловік у капелюсі та з бородою і голосом Богдана Ступки він заявив продавчині "Ви така похмура. Не сумуйте, посміхайтесь!", і почав роздивлятися товар, коментуючи його. Нічого не купивши, чоловік направився до виходу, а в дверях зупинився і сказав "Усім посміхатися - день який гарний". Я чемна і досі посміхаюся)

дискурс - це вірус
Убий!

dana_lviv
08.06.2012

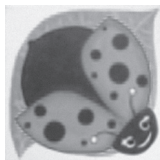
життя стабільно пришвидшує темп. на диво насичений початок літа, доволі незвично, бо воно у мене зазвичай асоціюється з апатією. так, я не фанат літа. точніше не фанат спекотної погоди. вкусіть мене, якщо не погоджуєтесь) але покищо все прекрасно. останнім часом люблю усіх це вже тішить)

ми копчені шпроти
ми кончені шпроти

МИ ВЖЕ НІЯК НЕ
ВИКАЗУЄМ СПРОТИВ

ВЕРШИНИ

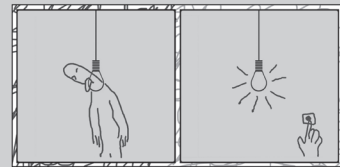
bedryk_is_dead
10.07.2012

Спускаючись із Говерли, зрозуміла одне: ми не підкорюємо ніяких вершин, це точно. Ні в горах, ні в житті. Ми лишень підкорюємо власні тіла, боремося з ліною, власними примхами й забаганками і йдемо вперед або вгору, вперед і вгору.

Tefal

ти завжди
думаєш про нас

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ - ЦЕ ВИБІР

smolyaninow
08.06.2012

Прошлеся, оглядеться. Конец света не наступил. Вроде. Может завтра?

альфонс - це
ALF ONCE

ПОМОЛИСЬ ЗА БАТЬКА СТАЛІНА

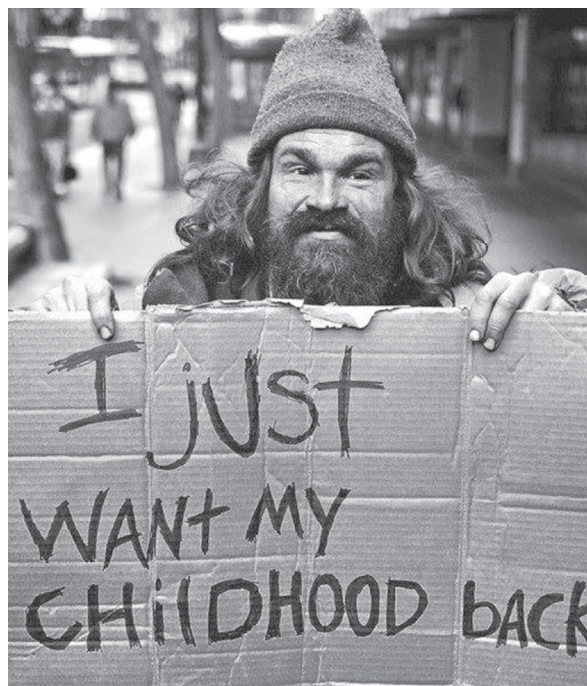
Помолись за батька Сталіна
І за Леніна, прошу, помолись,
Все, що ми маємо – вони дали нам,
Процвітання, добробут і сить!

Молися Богу російською,
Йому так буде зрозуміліше,
Виховуй дітей тільки різкою,
Хай будуть трохи покірніші!

Попрохай водія брудної маршрутки
Нехай «увікне» шансон чи Буланову,
Ніважна чи вийдеш ти тамкай чи тутки –
Важна закалка і трава валер'янова!

Куди б ти не йшов – завжди будуть
Зігрівати тебе завше та всюди
Три набиті на грудях наколки –
Кіріл, Медведь й друг їхній Путя!

Пом'яни своїх визволителів,
Що своє життя віддали за тебе...
Вони вже тепер небожителі –
Випив й занюхав хлібом чи кедом!

Найкраща засмага в Сибіру!
Поїдеш туди на екстра-екскурсію.
Влада не викликає довіри?
Російською ж розмовля Білорусія!

Вдома собі гелґочи з телевизором
Й висилай есемески на шоу талантів!
У житті ніколи не буває запізно –
Найкраще життя триває «в контактї»!

Чи то мова твоя не така солов'їна,
Чи то трепетно так приходить біль...
Твій прапрадід заповів тобі вила,
А в тебе просто «жигуль», а не кінь!

Не слухай нікого – ні Андрюхи, ні Міська,
Віддай все державі і навіть не ний!
Навчись розмовляти російською,
Навчись, адже ти не тупий!

- Микола Шпаковський –
- лауреат кількох літературних
- конкурсів та премій, учасник
- літературних фестивалів,
- засновник гурту
- «Шафа Шамана»,
- координатор та тренер з
- молодіжних медіа-проектів.

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

День	Час	Адреса	Організація
Понеділок	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
Вівторок	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
Середа	12:00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13:00	кінотеатр «Сокіл» (вул. В.Великого, 14а)	«Посол +»
	14:00	біля палацу ім. Г.Хоткевича	Церква «Осанна»
Четвер	12:00	вул. Миколайчука, 8	Церква «Християнська надія»
	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Сквербіля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
	18:30 - 19:00	Піший патруль: Порохова вежа- ц-ва Преображення- ц-ва св. Андрія - вул. Банківська- ц-ва Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
П`ятниця	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Рясне-1 сквербіля супермаркету «ВАМ»	Церква «Християнська надія»
	15:00	сквербіля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква
Субота	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	біля палацу ім. Г.Хоткевича	Церква «Осанна»
	13:30 - 14:00	Піший патруль: Порохова вежа- ц-ва Преображення- ц-ва св. Андрія - вул. Банківська	Спільнота Святого Егідія
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
Неділя	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	15:00	Сквербіля цирку	Ініціативна група «Їжа замість зброї»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: 8 (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

ДОПОМОЖІТЬ НАМ ДОПОМАГАТИ ІНШИМ та дайте друге життя речам, які Вам більше не потрібні!

Спільнота «Емаус-Оселя» збирає від населення вживані, непотрібні їм речі, сортує, ремонтує, надає нового вигляду та реалізує у Благодійній крамничці «Емаус – Оселя».

Таким чином ми вберігаємо речі від того, щоб вони не були викинутими на смітник, в той час, коли вони ще можуть послужити іншим.

Якщо у Вас є непотрібні меблі, одяг, посуд, побутова техніка,
не викидайте – зателефонуйте нам:

296-33-03

Благодійна крамничка «Емаус – Оселя»

Вул. І. Франка, 46. м. Винники
(навпроти готелю «Святослав»)

Пн. 11.00 – 19.00,
Вт-сб. 10.00 – 19.00

Тут ви можете придбати вживані речі і таким чином допомогти безпритульним людям!

Завдяки Вашій допомозі 25 людей мають можливість проживати і працювати в Спільноті, близько 20 осіб щодня користуватися послугами Осередку підтримки бездомних людей, і 100 осіб кожного тижня отримувати гарячі обіди в центрі міста!

*Дякуємо всім, хто
щедро віддає свої речі
для допомоги іншим!*

www.emaus-oselya.org

18

проект
НЕБА

придбавши цей журнал,
ви допоможете бездомним людям

**ЛІНЬ
ТА
МОТИВАЦІЯ**

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям